

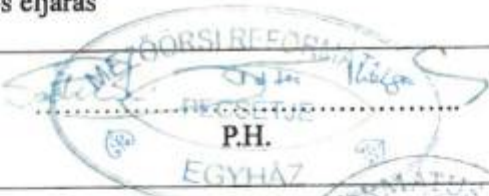

OM AZONOSÍTÓ: 202604

Cím: 9097 Mezőörs, Fő u. 68.

TÁLENTUM REFORMÁTUS ÓVODA- BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Legitimációs eljárás	
A fenntartó jóváhagyta a Pedagógiai Programban foglaltakat.	
Nevelőtestület bevonásával, igazgató készítette.	 alíírás
A dokumentum jellege:	Nyilvános, honlapon megtekinthető

TARTALOM

1.AZ INTÉZMÉNY ADATAI.....	5
2.A PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE.....	7
3.AZ ÓVODA TÖRTÉNETE.....	8
4.AZ ÓVODA BEMUTATÁSA	9
4.1. Az óvoda természeti környezete.....	9
4.2. Az óvodát igénybe vevő családok szociokulturális helyzete.....	9
5. A REFORMÁTUS ÓVODAI NEVELÉS FELTÉTELRENDSZERE.....	11
5.1. Személyi feltételek	11
5.2. Tárgyi feltételek	13
6. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK SZELLEMISSÉGE	14
6.1. Gyermekképünk.....	15
6.2. Óvodaképünk.....	16
6.3. Az óvodai nevelésünk alapelvei.....	14
6.4. Óvodai nevelésünk célja	18
6.5. Keresztyén szellemű nevelés	19
6.6. Elvárás munkatársainkkal szemben	21
6.6.1 Teljesítményértékelés.....	25
6.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben	25
7. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	26
7.1. Az egészséges életmód alakítása.....	27
7.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása.....	28
7.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	33
8. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	35
9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉMÁI, ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	39
A szervezett tanulás időkerete korosztályonként.....	38
9.1. Játék	39
9.2. Munka jellegű tevékenységek	42
9.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	43
9.4. A külső világ tevékeny megismerése	45
9.5. Verselés, mesélés.....	47
9.6. Ének, zene, népi játék, tánc	49
9.7. Mindennapos mozgás	52
9.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	56
10. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI DOKUMENTUMAI	59

11. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	61
12. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	62
13. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	64
14. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	67
14.1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	68
15. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE AZ ÓVODÁBAN	69
15.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése	70
15.2. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek.....	72
15.3. A többi gyermekkel együtt nevelhető DAWN szindrómás gyermek	65
15.4. Beszéd-fogyatékos gyermek (nyelvfejlődési és beszédzavarok)	74
15.5. Látássérült, hallássérült gyermek	75
15.6. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek.....	78
15.7. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási-figyelem, magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek.....	77
15.8. A Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	80
15.9. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése.....	82
15.10. Állatasszisztált terápia.....	81
15.12. Inzulínfüggő cukorbetegségben szenvedő gyermekek speciális ellátás.....	82
15.13.A fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek ellátása.....	84
15.14.Mérés, értékelés az óvodában.....	85
16. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	85
17.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése.....	85
17.2. Az intézményen belüli szakmai kapcsolatrendszer.....	86
17.3. Kapcsolat a fenntartóval.....	87
17.4. Kapcsolat a gyülekezettel.....	87
17.5. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával	87
17.6. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel	88
17.7. Külső szakmai kapcsolatok.....	89
18. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	90
19. MEGEMLEKEZÉSEK, ÜNNEPEK.....	93
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK.....	95
ZÁRADÉK.....	95
FÜGGELÉK.....	95

„Jézus azonban magához hívta őket, és így szólt: Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.

(Lukács 18, 16)

Pedagógiai Programunk készítésének alapja

Óvodai nevelésünk az *Óvodai nevelés országos alapprogramjának*, a Magyar Református Egyház Köznevelési Törvényével, a református keresztyén pedagógiai elveivel és hagyományaival kiegészítve készült úgy, hogy figyelembe vettük a hazai óvodai nevelés értékeit, nemzeti sajátosságait. Programunk összhangban van a Református Óvodák keretprogramjával. Fő feladatunknak tartjuk a keresztyén világnépek kialakítását, a keresztyén erkölcs megalapozását. Az óvodai élet egészét áthatja a hitéleti nevelés, a keresztyén légkör, melyben a gyermek személyisége kibontakozhat, formálódhat.

A református óvoda nevelési elveiben és gyakorlatában elkötelezett a keresztyén értékek és életvitel közvetítésében a rábízott gyermekek felé, figyelembe véve a szülőknek azt a jogát, hogy gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék.

„Jézus pedig gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben.”

(Lukács 2,52)

Küldetésnyilatkozatunk

Töretlen reménységgel, bensőséges, családi, biztonságot adó légkörben szeretettel vesszük körül és neveljük a reánk bízott gyermekeket. Valljuk, hogy minden gyermek hordoz magában értékeket, azok feltárása a mi feladatunk. A családdal együtt példát mutatva és buzdítva, összefogással érhetünk el sikereket, eredményeket a gyermekek nevelésében. Arra törekszünk, hogy óvodánk egy nyugodt, szeretetteljes, boldog, békés sziget legyen, ahová a gyermek, szülő és pedagógus örömmel lép be.

„... és aki mást felüdit, maga is felüdüli.”

Példabeszédek 11, 25

A reánk bízott valamennyi gyermeket a sikerek és kudarok, az örömök és bánatok, a mindennapi tanulás, munka elfogadására és megélésére készítjük fel. Hisszük, hogy a szülői példa döntő a gyermek nevelésében, a családi nevelés a legfontosabb színtere a személyiségfejlődés folyamatának. A kultúra és a hit átörökítése a család és az intézmény együttes munkájával válhat valóra.

Szívesen, szeretettel fogadunk óvodánkban minden olyan gyermeket kinek családja elfogadja az intézményünk által képviselt keresztyén értékeket. Szeretnénk, hogy nevelő munkánk eredményeként a gyermekek és a család is a mindennapi tevékenységek során közelebb kerüljenek Istenhez, hitükben növekedjenek, erősödjenek. A bibliai történetek megismertetésén, feldolgozásán keresztül a közösség erejét, előnyeit is felhasználva formáljuk a gyermekek erkölcsi érzését, ítélőképességét. A tevékenységek során megtapasztalják Isten szeretetét, gondoskodását.

Nevelésünk során az örök értékekre építünk. A keresztyén erkölcs, a szeretet, az áldás, a békesség, a család, és a nemzet. Ezek biztosítják az alapját életünknek, mindennapi feladatainknak, a nevelésünknek, eredményeinknek. Küldetésünk hasonlít a Magvetés példázatához a földi magvetés, a lelki magvetéshez. A szív talajának előkészítése és az ismeretek átadása, érzékenyítés, egyben magvetés. Hisszük, hogy mi is részt vállalhatunk ebben a folyamatban. A keresztyén életünkben való fejlődés, épülés, hasonlóan intézményünkben a gyermekek fejlődéséhez állandó, s egyben csendes, észrevétlen, mint a növény növekedése.

I. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény neve: TÁLENTUM REFORMÁTUS ÓVODA- BÖLCSŐDE

Címe: 9097 Mezőörs, Fő u. 68.

Telefon/fax: 06-30/ 128 0667

E-mail: ovodavez@talentumovoda.hu

Az intézmény fenntartója: MEZŐÖRSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG

Címe: 9097 Mezőörs, Fő u. 39.

Alapító okirat száma, kelte: 14/2019 2019.03.30.

A módosított Alapító okirat száma, kelte: 15/2024 (2024.február 11.)

Működési engedély száma, kelte: Gy/02B/HAT/03194-5/2019

A módosított Működési engedély száma, kelte:

Engedélyező szerv neve: Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal

Az intézmény OM azonosítója: 202604

Az intézmény típusa: többcélú köznevelési intézmény: óvoda és mini bölcsőde

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

Óvodai nevelés és bölcsődei ellátás

Szakágazati száma: 851020

Szakágazati száma: 104031

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:¹

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

0911320 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben

096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézménybe

104031 Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása

Az óvodába felvehető gyermekek száma: 75

Óvodai gyermekcsoportok száma: 3

A gyermekcsoportok összetétele: vegyes

Mini bölcsődei csoportok száma: 1

A Mini bölcsődébe felvehető gyermekek száma: 7/8

Gazdálkodása:

Az intézmény a fenntartó Mezőörsi Református Egyházközség által biztosított költségvetés alapján részben önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik. A gazdasági, pénzügyi, munkaügyi feladatait a székhelyen látja el. Gazdálkodással összefüggő kötelezettséget a fenntartó jóváhagyása nélkül nem vállalhat.

Az intézmény egyházi felügyeleti szerve:

Mezőörsi Református Egyházközség Lelkészi Hivatala (Cím: 9097 Mezőörs, Fő u. 39.)

Az intézmény törvényességi ellenőrző szerve:

Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal

Az óvodai nevelés magyar nyelven folyik.

¹ Csak az alapító okiratban szereplő alaptevékenységeket kell megjelölni.

2. JOGSZABÁLYI HÁTTER

- ~ Magyarország Alaptörvénye
- ~ 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről, kiegészítve a 2021. szeptember 1-től hatályos módosításával (az I-es típusú diabéteszsel élő gyermekek napközbeni alapvető speciális ellátásáról)
- ~ 2023. évi LII. törvény
- ~ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ~ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- ~ 1995. évi I. törvény A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye
- ~ Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- ~ 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- ~ Az óvoda alapító okirata
- ~ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ~ 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- ~ 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- ~ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- ~ Az Oktatási Hivatal irányelve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről
- ~ 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- ~ 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- ~ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról
- ~ 401/2023. (VIII.30.) Kormányrendelet pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról- 2024. január 01-től
- ~ 403/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról.
- ~ 402/ 2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

- ~ 661/ 2023.(XII.29.) Korm. rendelet az egyes fenntartók által kifizetendő esélyteremtési illetményrészhez kapcsolódó támogatásról, valamint a 2024. évi kiegészítő költségvetési támogatásról
- ~ 77/2025(IV.14.) Korm.r. ONOAP módosításáról

3. AZ ÓVODA TÖRTÉNETE

„És örömet találj mindabban a jóban, amelyet ad néked az Úr, a te Istened, és a te házadnépének.” (Móz.26.11.)

Első óvodánk 1973-ban került kialakításra egy pedagógusi szolgálati lakásból és egy iskolai tornateremből. Ez az intézmény egy csoporttal kezdte meg működését. A dolgozók száma 2 fő volt. A község fejlődése 3 év elteltével – 1976-ban – megkívánta az óvodai ellátás bővítést. A régi épülethez egy csoportszobát és egy öltözőt építettek. A két csoportos óvodában 50 kisgyermek nevelése folyt.

Az óvodához főzőkonyha is tartozott, de 2006-tól már csak tálaló konyhaként üzemelt. A gyermekek étkeztetését az Ujvári János Szeretetotthon látja el. Működőképes intézményt kellett teremteni.

Több szervezeti átalakuláson ment keresztül az intézmény az évek folyamán. 1979-1990-ig a szomszédos Pér község óvodájához tartozott az intézmény, majd önállóan működött 2002-ig. Hat éven keresztül a helyi Weöres Sándor Általános Iskola intézményegység része volt. 2008. szeptember 1-jétől társulásban működött az óvoda, a rétalapi Napközi Otthonos Óvoda tagintézményeként. A két község Önkormányzata a kötelező közoktatási feladatok társulási formában történő ellátását Megállapodásban rögzítette, ami 2008. augusztus 31. napjától volt hatályos. 2013. július 1-jétől fenntartói döntésre szétvált a két óvoda, a Nevelőtestület és a Szülői Szervezet egyetértésével az intézmény a Napsugár Óvoda nevet vette fel.

2019. szeptember 01-től a Mezőörsi Református Egyházközség átvette Mezőörs község önkormányzatától az intézmény fenntartói jogát. Megkezdte működését a Mezőörsi Talentum Református Óvoda. Az addigi épületben 2022. augusztus 31. napjáig folyt az óvodai nevelés. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma „Az egyes egyházi célú támogatások forrasszükségletének biztosításáról szóló 2062/2017 (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezése szerint vissza nem térítendő támogatásban részesítette 2017-ben a Magyarországi Református Egyházat. A Mezőörsi Református Egyházközség Együttműködési megállapodást írt alá a Magyarországi Református Egyházzal, melynek értelmében az Egyházközség, mint

közreműködő szervezet együttműködik a Magyarországi Református Egyházzal. A hatalmas beruházás következtében megvalósult egy korszerű, minden igényt kielégítő épület, amelyben helyet kapott 3 óvodai és egy mini- bölcsődei csoport. A Talentum Református Óvoda- Bölcsőde 2022. szeptember 01 napján nyitotta meg kapuját. Az új épületben új nevelőtestület, alkalmazotti közösség kezdte el az értékteremtő munkát. Ezzel azt a csodálatos feladatot vállaljuk, hogy a régi fényt tovább őrizzük, megtöltjük Istentől eredő szeretettel és sugározzuk gyermekeinknek.

Áldásként és elhívott szolgálatként tekintünk az előttünk álló feladatokra. Törekszünk arra, hogy mindig többet és jobbat nyújtsunk, vágyunk a fejlődésre, s hogy megfelelhessünk Isten elhívásának. Mindezek megvalósulásának feltételei a dolgozóktól Jézus felé való elkötelezettség, alapos szakmai ismeret, innovációra való nyitottság, a minőségi munkára való törekvés.

4. AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

4.1. Az óvoda természeti környezete

Mezőörs község közel 1000 fő lakossal rendelkező kistelepülés. Földrajzi helyzete kedvező, a 81-es főút mentén helyezkedik el. Győr város közelsége kedvező hatással van a falu kulturális- és gazdasági életére egyaránt. Az óvoda a falu központjában, biztonságos környezetben, tágas zöld övezettel körülvéve nyújt lehetőséget a gyermekek biztonságos és egészséges nevelésére.

Mezőörs fejlődő település, amit mi sem bizonyít jobban, mint a folyamatosan fejlődő infrastruktúra, melyek mind a helyi lakosság komfortérzetének javítását célozzák. A település vezetőinek hosszú távú elképzelése egy olyan község kialakítása, ami vonzó lehet az újonnan letelepülni vágyók számára is.

4.2. Az óvodát igénybe vevő családok szociokulturális helyzete

A gyermek személyiségének kialakulása a családban zajlik. Ebben a gyermeket szocializálják, személyiségét formálják, és asszimilálják a szociokulturális élményt. A társadalmi formáció fontos tényezője a család szociokulturális környezete. A család szociokulturális környezete a családban kialakult életmód, kapcsolatok, interakciók és viselkedés kultúrája.

Meghatározó a gyermek személyiségének fejlődésére, hogy milyen családba születik. A gyermek társadalmi és szellemi fejlődése függ a család életkörülményeitől, normáitól, szabályaitól, értékrendjétől.

A szülői példa döntő a gyermek nevelésében, a családi nevelés a legfontosabb színtere a személyiségfejlődés folyamatának.

Mezőörsön sok fiatal család él, a régi házakba új beköltözők érkeztek az elmúlt években, de új házak is épültek, növekedett a falu lélekszáma. A fiatal beköltözőt szülők, a falusi családtámogatás igénylésével újítják fel a régebbi házakat, hosszú távra és több gyermeket bevállalva tervezik életüket a vidéki környezetben. A mezőgazdaság, a több hektár föld művelése is megélhetést biztosít az itt élő embereknek. Az eltérő szociokulturális környezetből érkező új családok igyekeznek beilleszkedni a falu közösségébe, ehhez sok türelemre, empátiára, megértésre van szükség, melyben nagy szerepe van az óvodapedagógusoknak, a falu és az egyház vezetőségének is.

Mezőörsön összetartó református közösség él, akik bár kisebb létszámban vannak, de a község vezetésében is jelentős szerepet vállalnak. Szeretetotthont működtetnek itt és más településeken is. A Lelkészi Hivatal, az Ujvári János Református Szeretetotthon, óvodánk, sok családnak biztosít megélhetést, biztos munkahelyet. Igyekszünk több közösségi és kulturális programot tervezni és szervezni, hogy az újonnan betelepült családok is jól érezzék magukat és szerető, baráti közösségre leljenek.

Veszélyeztetett gyermekünk jelenleg nincs, de figyelemmel kísérjük a családok életét, fontosnak tartjuk a prevenciót, a veszélyhelyzetek kiküszöbölését.

Hátrányos helyzetű családok kis létszámmal vannak, de igyekszünk odafigyeléssel, sok türelemmel támogatással kompenzálni, hogy a gyermekek ne érezzék a különbséget, a hátrányokat.

Kapcsolatkeresésben, kapcsolatteremtésben kezdeményezők vagyunk az együttműködést új szemlélettel, új formákkal gazdagítjuk. Személyes kapcsolat kialakítására törekszünk a szülőkkel.

Családok többsége értelmiségi, többen egyetemi, főiskolai, vagy középiskolai végzettséggel rendelkeznek, kevés az alacsonyabb végzettségű szülő. Roma származású gyermekünk nagyon kis létszámban van, de a szülők rendezett életvitelt folytatnak.

A Gyermekvédelmi feladataink a megelőzés, segítségnyújtás, a gyermek testi, lelki, erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése. A Gyermekjóléti és Családsegítő intézmény vezetőivel, munkatársaival szoros kapcsolatban vagyunk, együttes munkával igyekszünk preventív eredményeket elérni, segíteni, támogatni a családokat.

Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó társadalmi körülményeit, a családok megváltozott szerkezetét és értékrendjét, mindezek a változások új feladat elé állítanak bennünket. Feladatunk, egy olyan óvodai környezet és légkör kialakítása, ami építőleg hat lelki életünkre, a gyermekek szellemi fejlődésére, identitására, magatartására, és egészséges életmódra, teljes személyiségfejlődést eredményez. Ezt megvalósítani, csak az Istentől kapott mélyes, áldozatos szeretetben lehet.

5. A REFORMÁTUS ÓVODAI NEVELÉS FELTÉTELRENDSZERE

5.1. Személyi feltételek

„Mi erősek tartozunk azzal, hogy az erőtlenek gyengeségeit hordozzuk, és ne a magunk kedvére éljünk. Mindegyikünk felebarátjának kedvezzen, mégpedig annak javára, épülésére.” (Rom 15:1-2)

Az óvodai élet megfelelő megszervezéséhez szükséges személyi feltételeket a hatályos törvényeknek megfelelően alakítjuk. Az a törekvésünk, hogy a gyermekek differenciált, inkluzív szemléletű és hátránycsökkentő neveléséhez az anyagi lehetőségeinkhez mért legjobb személyi ellátottsággal rendelkezünk.

Az **igazgatói** feladatok ellátásához vezetői szakvizsga szükséges. Az igazgató személye meghatározó az intézmény légköre, szakmai minősége szempontjából. Református, de legalább hitét rendszeresen gyakorló, hitéletében alázatos, magas szintű szakmaisággal rendelkező személy, hiszen magatartásával, szaktudásával biztosítani kell az intézmény stabil működését. Vezetői munkáját jó pásztori lelkülettel végezze, elvárásai fakadjanak Isten ígéretének értékeiből, példaadásával segítse a keresztyén arculat biztosítását.

Az **óvodapedagógusoknak** a törvény által előírt szakképesítéssel kell rendelkezniük, elsősorban felsőfokú óvodapedagógusi diplomával. Célunk, hogy pedagógusaink minél képzetebbek legyenek.

A NOKS munkatársak lehetőleg rendelkezzenek pedagógiai asszisztens, dajka képzettséggel. A dajka munkájának hangsúlya a gondozási feladatokra esik, azonban a csoportban dolgozó óvodapedagógus vezetése alapján fontos szerepe van a nevelési feladatok megvalósulásában.

Az óvodában dolgozó **nem pedagógus alkalmazottaknak** is azonosulnia kell a keresztyén szellemisséggel. Az alkalmazottak kiválasztása során az igazgató és a fenntartó képviselője, illetve a lelkipásztor tájékozódik a leendő munkatárs hitvallásáról, református hitükhöz való hozzáállásáról.

A református óvodában az egész napot áthatja a keresztyén szellemisség. Az óvoda dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A Bibliai integrációt közvetítik az óvodai élet mindennapjaiban, annak nevelési és tanulási folyamataiban.

Intézményünkben 7 fő óvodapedagógus és 3 fő óvodai dajka összehangolt munkájával neveljük, gondozzuk az óvodás korú gyermekeket. A nevelő oktató munkát közvetlenül segítő szakemberek, óvodatitkár és takarító személyzet az intézmény zavartalan és színvonalas működéséhez járulnak hozzá.

Az óvodapedagógusok munkáját gyermekcsoportonként egy-egy fő dajka segíti, a köztük meglévő harmónia és együttműködés, emberi viszonyulás mintaként áll a gyermekek előtt. A nevelőmunka, különösen a differenciált egyéni fejlesztés eredményes megvalósítását 1 fő pedagógiai asszisztens közreműködésével segítjük elő. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel rendszeresen gyógypedagógusok foglalkoznak az óvodapedagógusokkal együttműködve a hátrányok enyhítése, valamint a gyermekekben megmutatkozó tehetség kibontakoztatása érdekében. A pedagógusok elkötelezettek a folyamatos fejlődés iránt, ezért rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, és az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába.

Az óvodalelkész hitével, szakmai tudásával, magatartásával elősegíti a gyermekek nevelésében, gondozásában résztvevő munkatársak, pedagógusok, dajkák és technikai alkalmazottak keresztyén világnézetének hiteles átadását a gyermekek és családjuk felé.

A munkakörök szerinti személyi feltételek

Munkakör	Fő	Végzettség
Igazgató	1	Főiskola Pedagógiai szakvizsga

Óvodapedagógus	8	Főiskola
Csecsemő-és kisgyermeknevelő	1	Főiskola
Óvodalelkész	2	Egyetem
Pedagógiai asszisztens	1	Érettségi/Pedagógiai-és családsegítő munkatárs szakképzettség
Dajka	6	8 általános/ Óvodai dajka szakképzettség
Takarítónő	1	8 általános
Óvodatitkári és élelmezési kapcsolattartó	1	Érettségi, Óvónőképző Szakközépiskola
Sportoktató	2	Érettségi, edzői szakképzettség

A pedagógusok előmeneteli rendszerében elért fokozat szerint

Fokozat	Fő
Mesterpedagógus	0
Pedagógus II.	2
Pedagógus I.	6
Gyakornok	1

Az óvodapedagógusok szakvizsgás végzettségei

A végzettség megnevezése	Fő
közoktatási vezető	2

5.2. Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosításához figyelembe vettük az Óvodai nevelés országos alapprogramjában előírtakat, valamint az Oktatási Hivatal honlapján szereplő „Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről” c. dokumentum az irányadó.

A gyermekek óvodai életének szinterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt

Az épület, a csoportszobák és egyéb helyiségek, játékeszközök, nagymozgásos és kognitív képességeket fejlesztőfejlesztő eszközök stb. jellemzése:

Az óvoda épülete nagyobb egységekre tagolódik: irodarész, többfunkciós terem, csoportszobák, főzőkonyha, kiszolgáló helyiségek.

A csoportszobák különálló egységenként kapcsolódnak a folyosóra, közöttük félig fedett belső udvar került kialakításra. A tágas világos csoportszobák az esztétikus környezet kiváló lehetőséget biztosít a gyermekek nevelésére.

A többfunkciós terem a mozgásos foglalkozások és a közösségi programok helyszínéül szolgál.

A gyermekek fejlesztésére külön helyiségek állnak rendelkezésre, gyógypedagógiai-, logopédiai szoba. Az gyermekek egészségének megőrzése érdekében kiemelt szerepet szánunk az épületben kialakított sósobának. Az óvodai eszközök a változatos játékok (egyéni, páros, csoportos, szituációs, fejlesztő) sorát biztosítják harmóniát árasztó színekkel, formákkal, természetes anyagokból készült eszközökkel.

A szabad levegőn tartalmasan eltöltött időt, a tágas udvaron elhelyezett korszerű játékok biztosítják. A gyermekek gondoskodásra való nevelését és a fejlődő természeti környezet bemutatását a magas ágyásokban végzett „munka tevékenység” szolgálja.

Milyen eszközökkel segítjük a bibliai történetek megértését, és a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzését a környező világról, természetről?

- A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek.
- A technikai feltételek jellemzése: (fénymásológép, számítógép, projektor, internet hozzáférés, videokamera, digitális fényképezőgép, CD, DVD lejátszó, stb.)
- A szakmai munkához szükséges informatikai és számítástechnikai eszközök (számítógép, fénymásológép, projektor, internet hozzáférés, CD, DVD lejátszó) rendelkezésre állnak.
- A szakmai- és gyermekkönyvek, bibliai tartalmú gyermek- és szakirodalom állnak rendelkezésre.

Az Oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott eszköz- és felszerelésjegyzék szerinti eszközökkel rendelkezünk.

5. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK SZELLEMISSÉGE

„Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”

(János 13:35)

6.1. Gyermekképünk

A gyermek Isten ajándéka, aki szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, melyet a nevelés és a példaadás hoz felszínre. Isten gondviselő szeretetéből érzelmi- és értelmi életre, játékra, szabadságra, önmaga és társai iránti felelősségre, közösségi életre, kultúrára van rendelve. Joga van Jézus Krisztus megismerésére.

Mind ezek eredményeként a gyermekek felszabadultan tevékenykednek, szeretnek óvodába járni, megvalósul testi-lelki kiteljesedésük. Napjaink változó világában általában elsikkadnak az olyan tulajdonságok, mint: a szeretet egymás és Isten iránt, a tisztelet, a megbecsülés, a békesség, a bizalom, a megértés. Gyermekcinknek szüksége van egy kis szigetre, ahol béke és nyugalom honol, ahol nincs rohanás, erőszak, idegcskeds. Ennek a szigetnek a családnak kellene lennie, de egyre több az egyszülős-, vagy mozaik családból érkező gyermek. Éppen ezért a mi óvodánkban igyekszünk egy ilyen kis szigetet kialakítani, ahol Isten békéje uralkodik. Az együtt töltött idő, a közös élmények lehetővé teszik, hogy együtt éljük meg Isten szeretetét. A gyermek legfőbb életkori sajátossága, hogy leutánozza a közvetlen vele foglalkozó felnőttet. Így az óvoda lelkes az óvodapedagógus és a pedagógiai munkát segítők (pedagógiai asszisztens, dajkák) példamutatása, személyes varázsa, meggyőződése, hite mérvadó a gyermek személyiségének fejlődésében.

A református óvoda felnőtt közössége a keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket.

Valljuk, hogy az óvodának kiemelkedő jelentősége van a szeretetteljes kapcsolatokon, spontán és tudatos, tervszerű hatásokon keresztül a gyermekek személyiségének formálásában.

Az elfogadó és a gyermeki megnyilvánulásokat, önálló próbálkozásokat, kiemelten a játékot és a mesét, éneket támogató légkörben alakulnak azok a tulajdonságaik, melyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek. Nyitottak az őket körülvevő világra, együtt érzők társaikkal, együttműködésre, egymás segítésére képesek, elfogadják a másik ember különbözőségét. Felismerik, képesek kielégíteni saját szükségleteiket.

Nevelőközösségünk érzelemgazdag, boldog gyermekek nevelésére törekszik, akik fogékonyak a szépre, értéknek tekintik saját egészségüket, és az őket körülvevő természeti környezetet, önállóak és kreatívak, önmagukhoz képest fejlődnek.

Harmóniában és szeretetben élnek Istennel, önmagukkal és környezetükkel.

6.2. Óvodaképünk

- Olyan óvoda, ahol a Szentírás tanításának fényében megalapozzuk az egészséges személyiséget és a keresztyén hitet.
- Olyan óvoda, ahol a mindenkire elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom vesz körül.
- Olyan óvoda, ahol megvalósul a magas színvonalú szakmai munka és kiemelt fontosságú a tehetséggondozás. Ahol az „ahány gyermek, annyi személyiség” elvénk figyelembevételével tervszerű, tudatos, következetes a nevelőmunka, az óvodások fejlődéséhez és neveléséhez szükséges optimális feltételek biztosítottak éppúgy, mint az életkornak megfelelő terhelés.
- Olyan óvoda, ahol együttműködésre épülő, gondoskodó, esztétikus és higiénikus környezetben, gazdag tevékenységrendszerben élhetnek a gyermekek a játék elsődleges szerepének biztosítása mellett.
- Olyan óvoda, ahol az egyenlő feltételek biztosítása során differenciált fejlesztésre, a képességek sokoldalú kibontakoztatására, az integrált nevelésre, a kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek szükségleteinek kielégítésére, a különbözőségek elfogadására törekszünk, tiszteletben tartva az eltérő kulturális különbséget, identitást. Ahol gyermekek képességeit figyelembe véve – abból kiindulva – történik azok bővítése, elmélyítése, formálása és magasabb szintre emelése.
- Olyan óvoda, ahol a szülőkkel való bizalmas kapcsolatunk kialakulásához a gyermekek boldogságán, az óvodához való szoros kötődésen keresztül vezet az út és valóra válik a családdal együtt a nevelés.
- Az óvodai nevelésben szükséges, hogy az intézmény teljes szellemisége biztosítsa a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

Óvodai nevelésünk sajátossága Krisztus szeretetének, megértésének sugárzása. Ennek érdekében minden nevelőhatást úgy szervezünk, hogy az bizalmat, hitelességet és feltétel nélküli elfogadást jelentsen a gyermekek számára. A gyermekek egyediségének, képességeinek megismerése és az arra való építkezés képezi pedagógiánk alapját, szorosan együttműködve a szülőkkel. A differenciált egyéni fejlesztésünkkel az optimális előrelépést, a tehetségek kibontakoztatását is kívánjuk szolgálni. A családi nevelést óvodánk oly módon kívánja kiegészíteni, hogy annak értékeit megismervc építi be nevelési rendszertünkbe. A nemzetiséghez tartozó gyermekek és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok

gyermeküknek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a társadalmi integráció lehetőségét.

Az óvodai életrend nyugodt, kiszámítható ritmusával tesszük lehetővé a gyermekek számára az egészséges életmód és ahhoz kapcsolódó tevékenységek nyugodt körülményeit csakúgy, mint a sokszínű, inspiráló tapasztalatszerzést a világról.

6.3. Óvodai nevelésünk alapelvei

- Harmonikus személyiségfejlődésük elősegítésére az egyéni képességeikhez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk melyek fókuszában az életkorukra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört teremtünk, melyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelőhatásokat csakis őszinte szeretet kapcsolatra alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
- Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk, mely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
- Az intézmény és a család együttműködésében, a kölcsönös elfogadás és segítségadás megoldásait tartjuk hatékonyak.
- Az óvodai tevékenységek sokféleségében előtérbe helyezzük a gyermekek fejlődésében megmutatkozó hátrányok enyhítését.
- Egységes pedagógiai hatások közvetítésére törekszünk az értékátadás során a módszertani sokszínűség biztosításával.

- A gyermekek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogát messzemenően tiszteletben tartjuk.
- Egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai élet minden területén, elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű megnyilvánulását.
- Segítjük a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag óvodát teremtünk, ahol a gyermekközpontság úgy jelenik meg, hogy:
 - gyermeki tartást, önállóságot, s ebből fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási-, és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.
 - minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető.
 - nevelik, fejlesztik a társkapcsolatok, az óvoda összes dolgozója példamutató magatartásán keresztül.
- A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy „TISZTELLEK TÉGED, FONTOS VAGY NEKEM, CSAKIS RÁD FIGYELEK ÉS SEGÍTEK NEKED, HA SZÜKSÉGED VAN A SEGÍTSÉGEMRE.”
- Törekszünk a környezet védelmére, az ehhez szükséges szokások kialakítására, a környezettudatos magatartás kialakítására, az egészségtudatos szokások alapozására, egészség védelmére.

6.4. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele, személyiségük kibontakoztatása, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének segítése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív nevelése, képességeik differenciált fejlesztése.
- A gyermekek műveltségének életkori sajátosságaikhoz igazodó megalapozása, hogy majdan öntevékeny, kreatív és erkölcsös életvitelre legyenek képesek.

- Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben, a nagyfokú mozgásigény kielégítése.
- Átfogó célunk a keresztyén szellemű nevelés, ami által a gyermekek megismerkednek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk alakul Istennel, imádkozó emberekké válnak. Isten ígését oly módon közvetítjük a gyermekek számára, hogy felkeltjük érdeklődésüket, vágyakozásukat és további megismerésre ösztönözzük őket.

Célunk, hogy minél többet akarjanak megtudni Istenről. Egész napi tevékenységünkbe beágyazva keressük a lehetőséget arra, hogy a gyermekeket hitben megerősítsük és közelebb hozzuk őket Istenhez.

6.5. Keresztyén szellemű nevelés

*„Bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod.
Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.”*

Zsoltárok 32, 8

Bibliai történetmondás óvodánkban

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát az óvoda lelkész vezetésével az óvodapedagógusok határozzák meg. A meghatározás során három szempontot vesznek figyelembe, a gyermekek életkorát és a keresztyén ünnepköröket, és az ökumenizmus szellemiségét. Az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttlétünknek.

A bibliai történetmondás, a csendes percok, az áhítatok alkalmain Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségen keresztül hat. Meghatározó a beszélgetés körülménye, az a közeg, amiben elcsendesedünk, amiben Istenre figyelünk.

Varázsa van az Istenre figyelés csendes perceinek, ilyenkor egyszerre érezzük ennek a titokzatosságát és közellévségét. Természetes, egyszerű együttléteink mentesek minden kényszertől.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történetmondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat átélése. Ezen a téren a hitelességet az óvodalelkész és az óvodapedagógus személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szó szerinti visszaadása.

A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságot, biztonságot közvetítenek a gyermekek felé. Egyben magukban hordozzák az üzenetet: most az Isten dolgairól fogunk hallani.

Célunk a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyerekekben az Ős bizalom csíráját.

Összekulcsoljuk a kezünket, meghajtjuk a fejünket, hogy amíg imádkozunk, ne terelje el semmi a figyelmünket. A gyermek imádság egy-két mondat. Annak megéreztetése, hogy az Isten megszólítható. Beszélhetek hozzá, mert meghallgat.²

Tiszteletben tartjuk azon családok kérését, akik nem járulnak hozzá az Áhítaton és a Bibliai foglalkozáson való részvételhez, a gyermekek etika és erkölcsi nevelését a foglalkozással párhuzamosan az óvodapedagógus végzi.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A tanult imádságokat önállóan mondják. Az imádság mondás életük természetes részévé válik.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- Segítenek a történetmondás és a történet hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen báboznak, dramatizálnak, ábrázolnak számukra kedves jeleneteket.
- Ismernek a keresztyén ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket.

² Kövér Sándorné dr. Papp Lászlóné Váradi Gáboré: A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja. Református Köznevelési És Közoktatási Intézet 1998.

6.6. Elvárás munkatársainkkal szemben

Olyan etikai és szakmai elvárás a kívánalom óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:

„MRE 2005. évi II. tv. VII. 53.§- a alapján:” a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát.” – MRE Kt VII. 48.§ alapján: „Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.”

A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségcink közé tartozik nevelőtestületre, igazgatóra és munkavállalókra egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy az Etikai kódexnek megfelelő magatartás – a gyermekck számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem megengedő attitűd az elvárásunk.

A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat. Úgy teszem a dolgom mások javára, hogy csendben igyekszem a helyeset cselekedni. Az óvodapedagógus legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény igazgatójának lehetőséget kell teremtenie a munkatársak lelki épülésére (csendes napok, munkatársi lelki megbeszélések), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

Ennek érdekében minden munkatársunktól elvárjuk, hogy

- munkájához Istentől kérjen bölcsességét – *„Kérjétek, és adatik nektek, keressetek, és találtok, zörgessetek, és megnyitattik nektek. Mert aki kér, mind kap, aki keres, talál, és a zörgetőnek megnyitattik.” Máté 7,7*
 - *„Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinek, és meg is kapja.” Jakab 1,5*
- szeresse a gyermekeket: *“...ne szóval szeressünk, ne is nyelvvel, hanem cselekedettel és igazsággal.” 1János 3, 18*

- bízzon a gyermekekben, higgyen a fejleszhetőségükben, ugyanakkor legyen realista gyermekkel szemben és tudjon örülni a gyermek fejlődésének.
- teljes lényével motiváljon, példa legyen a gyermekek számára
- minden gyermekben ismerje fel az erősséget és a szunnyadó lehetőségeket
- hagyja próbálkozni a gyermeket, türelmesen várja ki az eredményt, bátorítsa és ösztönözze az újraközlésre „*de mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg.*”
1Thesszalóniki 5, 21
- a hibákat bizalomelölleggel az eredmény oldaláról közelítse meg és segítse azok kijavítását
- soha ne felejtse el Pál sorait: *“Úgyhogy az sem számúl, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja.” 1Korintus 3,7*
- Eredményeiért legyen hálás Istennek, adja Neki a dicsőséget, s használja azokat táalentumokat, amiket Isten neki adott.

Elvárando általános személyiségjegyei:

- szeretet, megértés, kezdeményezőkészség, szuggesztív erő, nyíltság, bátorítás, ösztönzés, megerősítés
- szociális érzékeny legyen, megfelelő szakmai tudással és közlöképességgel rendelkezzen
- empátia, optimizmus, tolerancia, humorérzék, rugalmasság jellemezze
- megfelelő önismerettel, hivatásszeretettel, mintaértékű viselkedéssel rendelkezzen
- munkáját pontosság, rendszeresség, kiszámíthatóság jellemezze

Elvárando speciális képességei:

- kommunikációs képesség (verbális és metakommunikációs), kapcsolatteremtő és alakító készség
- megosztott figyelem – szervezőképesség
- pedagógiai tapintat, képzclct
- igényesség, önképzés
- egész személyiségével neveljen
- bölcsességgel formál, irányít, következetes, igazságos
- megbízható, tisztelettudó, családszerető

- kulturált, ápoltság, mérték tartó megjelenéssel rendelkezik
- nyílt, őszinte, szerény
- mindenki szakmai tekintélyét őrzi, emeli
- odaadó, munkájában maximalizmusra törekszik
- a kölcsönös segítségnyújtásra és békességre törekszik
- konfliktusok esetén megértő, annak megoldását megbeszéléssel elősegíti

Pedagógusképünk

„Ti magatok is, mint élő kövek, épüljétek fel lelki házzá...” (1Pt 2,5, Károli)

Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, és tisztelik a gyermeket, a szülőt, elfogadják a különbözőségeket. Az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik, a PDCA alkalmazásával tudatosan fejlesztik. A szülőt folyamatosan tájékoztatják az

PDCA - ciklus /A folyamatos fejlesztés modellje

1. Tervezd meg!
2. Hajtsd végre!
3. Ellenőrizd!
4. Értékelj ki!

elért eredményekről, gyermekének fejlődéséről. Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében. Jó munkahelyi légkörre, hatékony munkakapcsolatra törekvés az intézmény minden partnerével. Tervezik a saját szakmai

jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt. Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai, és szervezeti elvárásoknak. A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.

- Olyan óvodapedagógusok, kiknek pedagógiai munkája során az óvodásokat „okos” szeretetben, érzelmi biztonságban, humorral teli szabad légkörben, sok szép élményt biztosítva dolgoznak. Akik a pedagógiai eszközeikkel gyakran hatnak a gyermekekre és felhasználják a verset, a mocsót, a dramatikus játékokat, az éneket, énekes játékot, zenehallgatást, a rajzot, a mintázást, a kézimunka léleknevelő erejét és gyakran

eljuttatják a gyermekeket az „AHA”- élményig.

- Olyan óvodapedagógusok, akik szakmai felkészültsége, stílusa, nyelv-, beszéd- és viselkedéskultúrája, az általa közvetített értékek, minták, döntően befolyásolják a gyermeki személyiség fejlődését. Akik kiváló szakmai tudással, nagyfokú gyermekismerettel rendelkeznek, specifikusan képzett nevelők és képesek a folyamatos megújulásra, kreativitásuk kibontakoztatására, ismerik értékeiket és hiányosságait.
- Olyan óvodapedagógusok, akik keresztyén értékrenden alapuló, követésre érdemes erkölcsi mintát adva kulcsszereplői a mindennapoknak elfogadó, segítő, támogató magatartással, akik szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkört teremtenek mind a gyermekek, mind a szülők számára.
- Olyan óvodapedagógusok, akik hivatásuk gyakorlása közben és a magánéletükben is egyházukhoz és hazájukhoz való hűségükkel, fedhetetlen életmódjukkal, vallásuk gyakorlásával mutassanak példát.
- Olyan óvodapedagógusok, akik Isten hűséges szolgálói, akik egyházzal és a hazával szemben elkötelezett, tevékeny keresztyén életet élnek.
- Olyan óvodapedagógusok, aki betartják a fenntartói- és igazgatói elvárásokat, az intézmény munkarendjét. Vezetőjükkel, munkatársaikkal és a gyermekek szüleivel hatékonyan együttműködnek.
- Olyan óvodapedagógusok, akik képezik magukat a neveléstudományokban, módszertanban és olyan területeken, amelyek segítik a hatékony munkájukban, hogy az intézmény a kitűzött céljait elérhesse.

Pedagógiai asszisztens képünk

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.

- A gyermekekkel türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, segíti személyiségük fejlődését.
- Tevékenyen vesz részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a balesetek megelőzéséről.
- Magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával pozitív mintát ad, értékeket közvetít.
- Aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Dajka képünk

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- Elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyiségük fejlődését.
- A szokásrendszer alakításában erősíti a gyermekeket személyes példaadással.
- Megfelelően, példamutatóan kommunikál a gyermekekkel és a felnőttekkel egyaránt.
- Folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában.

6.6. Teljesítményértékelés

A munkáltató, a vele jogviszonyban álló értékelendő személyek teljesítményét 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet szerint értékeli a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott illetmény-megállapítás végrehajtása érdekében. A munkáltató nevében a teljesítményértékeléssel kapcsolatos jogkört az értékelő vezető gyakorolja.

Az értékelő vezető évente a teljesítményértékelési időszakra vonatkozóan értékeli az értékelendő személy teljesítményét. A teljesítményt

- személyre szabott éves teljesítménycélok, valamint
- a feladatellátás egyes összetevőit megjelenítő egységes értékelési szempontok alapján kell értékelni.

A személyre szabott éves teljesítménycélok és értékelési szempontok meghatározásának, teljesülésük nyomon követésének és mérésének részletes módszertanát és szakmai szabályait

a köznevelésért felelős miniszter a teljesítményértékelési időszak kezdetét megelőző július 31-ig a Púétv. 1. § (9) bekezdése szerinti hivatal által működtetett honlapon teszi közzé.

A teljesítmény értékelésére összesen 100 pont adható. A vezető megbízással nem rendelkező értékelendő személy esetén a három, személyre szabott teljesítménycél megvalósulása esetén háromszor 8, összesen legfeljebb 24 pont, továbbá a hét értékelési szempont értékelése alapján, összesen legfeljebb 76 pont.

A vezetői megbízással rendelkező értékelendő személy esetében a négy, személyre szabott teljesítménycél megvalósulása esetén négyszer 10, összesen legfeljebb 40 pont, további a hét értékelési szempont értékelése alapján, összesen legfeljebb 60 pont összege.

Az értékelendő személy esetében az értékelés eredménye szerint

- a) kiemelkedő teljesítményszintű az az értékelendő személy, akinek pontszáma az elérhető pontszám 80%-a vagy afeletti,
- b) átlagos teljesítményszintű az az értékelendő személy, akinek pontszáma az elérhető pontszám 50%-a vagy afeletti, és 80%-a alatti,
- c) fejlesztendő teljesítményszintű az az értékelendő személy, akinek pontszáma az elérhető pontszám 50%-a alatti.

Nem lehet teljesítményértékelést lefolytatni:

- az értékelhető időszak nem éri el a 90 napot, vagy
- az értékelendő személy Gyakornok fokozatba van besorolva.

6.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Természetesnek vesszük, hogy a szülők elfogadják, tisztelik az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék. Beiratkozás alkalmával a szülők nyilatkoznak arról, hogy az óvodánk keresztyén szellemiségében történő nevelését elfogadják.

7.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, az edzés, a pihenés és az alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot.

A **gondozási tevékenységgel** biztosítjuk a gyermekek testi, lelki jóllétét az óvodában. Figyelemmel kísérjük a gyermekek napi gondozottságát, öltözkését, étvágyát, wc használat szükségességét, alvási igényét, fáradását. Saját szükségleteinek kielégítésére neveljük őket, megteremtve a gyakorlás lehetőségét, eszközeit pl., étkezésnél önállóan teríthetnek maguknak, önállóan, vagy a felnőttek segítségével öltözhetnek, használják a zsebkendőt, rövid hajúak a fésűt. Mindezek legfontosabb feltételének tekintjük a szeretetteljes, sok megerősítést, biztatást nyújtó személyes kapcsolatot a felnőttekkel. A csoportszobában és az óvodán kívüli tevékenységeknél is elsődleges szempont a gyermekek egyéni és életkorukhoz igazodó szükségleteire figyelés, pl. ivóvíz folyamatos biztosítása, veszélyhelyzetek kiküszöbölése, intenzívebb erő kifejtést és pihenést biztosító tevékenységek váltakozása. Az egyéni megnyilvánulásait megfigyeljük, ahhoz igazodó fejlesztési utat, feladatokat határozzunk meg, melyet a szülőkkel közösen igyekszünk megvalósítani, pl. alvási igényük, étkezésük, táplálkozási, wc használati szokásaik figyelembevételével. A fejlődésben tapasztalható tartós eltérés esetén felvesszük a kapcsolatot az óvoda orvosával, védőnővel, akik segítségével törekszünk az okok feltárására, és a szülőkkel közösen megvalósítandó korrekcióra.

A helyes életritmust a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó érdekében a gyermekek óvodában eltöltött idejének és szükségleteinek figyelembevételével alakítjuk ki (lásd napirend).

A gyermekeknek az óvodában napi háromszori étkezéssel biztosítjuk a kellő összetételű és elosztású tápanyagszükségletet. Az étkezésekre mindig azonos időpontokban kerül sor. Fontos szempont az étkezések kulturált megszervezése, az étkezés közbeni helyes viselkedés. Figyelembe vesszük az ízlés és étvágy tekintetében az egyéni különbségeket, esetleges ételallergiát. A folyadék, az étkezések alkalmával és az egész nap során igény szerint rendelkezésre áll a gyermekeknek.

Nagy gondot fordítunk a különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

A testápolási szokások rendszere a gyermekek tisztasági igényének kialakulását szolgálja. Szükségesnek tartjuk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolását. Az óvónő-gyerek közös együttműködése során sajátítják el a gondozási műveletek technikáját és alakítjuk ki a gyermekek igényét az önálló testápolásra (haj, bőr köröm, fogápolás). Az óvodában kialakult szokásrend szerint a gyermekek akkor mehetnek WC-re amikor akarnak.

A hőmérsékleti változások ellensúlyozására javasoljuk a szülőknek a többrétegű öltözék biztosítását. Napközben többször is az óvodapedagógus segítségével öltöznek a gyermekek. Ez lehetőséget teremt a bensőséges érzelmi kapcsolat kialakulására, a gyermekek önállóságának fejlesztésére. Figyelünk a szükség szerinti cipőcserére, az egészséges tartást biztosító lábbeli használatára. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, testi képességeinek fejlesztésére spontán és szervezett lehetőségeket biztosítunk. A kedvező gyermeklétszám, az udvar és a többfunkciós terem kiválóan alkalmas arra, hogy játékidőben a csoportszobán belül és kívül is végezzenek nagymozgásos tevékenységeket a gyerekek. Ehhez az óvodapedagógus teremti meg a balesetmentes és változatos feltételeket (eszköz, balesetmentes hely, idő, ötlet).

A mindennapos mozgásra és szervezett foglalkozásra, a napi és hetirend szerint kerül sor.

A szabad levegőn történő délelőtti és délutáni mozgás, a játék mindennapi elfoglaltsága a gyermekeknek. Itt lehetőség nyílik új mozgásformák kipróbálására, begyakorlására, önbizalmuk erősítésére. A mozgásos játékokhoz az óvodapedagógus ad ötletet, biztatja, segíti a gyermekeket.

A rendszeresen szervezett séták és kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a gyermekek számára.

A mindennapi pihenés, alvás a csoportszobában történik. Az egyéni alvásigényt figyelembe véve biztosítjuk, hogy a nem alvó gyermekeknek nyugodt tevékenységet végezzenek, míg a többiek pihennek.

Az óvodapedagógus feladata

- a gyermekek egészségének védelme, testi fejlődésük elősegítése, természetes mozgásigényük kielégítése,
- megfelelő higiéniai szokások alakítása a szülők, óvodapedagógusok és segítő szakemberek segítségével és közreműködésével,
- egészséges és biztonságos környezet megteremtése, megfelelő óvodai életritmus kialakításával testi-szellemi fejlődésük segítése,
- a gyermekek saját és egymás testi épségének óvására, megóvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alakítása a környezetszennyezés megelőzésével, a környezet védelméhez, megóvásához és a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása,
- saját egészségük védelmére nevelés (zsebkeendő használat, kézmosás, evés előtt, közös használati tárgyak tisztántartása),
- a dajkával aktív, rendszeres együttműködés a környezet tisztántartása, és a fertőzések megelőzése érdekében,
- rendszeres védőnői kapcsolattartás, a gyermekek higiénés ellenőrzése, probléma megbeszélése érdekében (pl. érzékszervi, tartási rendellenességek),
- rendszeres testedzés, időjárásnak megfelelő öltözködés, kirándulás, óvodán kívüli programok szervezése minden évszakban,
- életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához
- fokozatos fizikai megterhelés, a nagymozgásos foglalkozásokon, és kirándulásokon,
- családi életre való felkészítés (apa-anya szerep),
- a sajátos fejlődésű gyerekek beilleszkedésének segítése, konfliktuskezelésre nevelés,
- önálló munkajellegű feladatoknál a veszélyhelyzetre való figyelemfelhívás (pl. teremrendezés).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- mindennapi szükségleteiket önállóan elégítik ki,
- a kívánt tevékenységi formákhoz pozitívan viszonyulnak,

- önmaguk kiszolgálásában aktívak,
- önállóan, az aktuális és az egyéni szükségleteknek megfelelően végzik a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőiket, törekedve az egészségmegőrzésre, illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használják, óvják, helyére teszik,
- az önkiszolgáló tevékenységek a készség szintjére fejlődnek, automatizálódnak,
- igénylik a rendszeres testmozgást,
- ismeretekkel rendelkeznek az egészséges életmóddal kapcsolatban,
- kialakul az önmaguk és környezetük iránti igényesség, törekednek a környezet megóvására, védelmére,
- edzettek, mozgásuk harmonikussá, összerendezetté válik,
- egészségükkel kapcsolatban képesek a mindennapi élet alternatívái közül az „egészségesebbet” választani,
- kialakul a testképük,
- képessé válnak saját erőforrásaik hatékonyabb mozgósítására.

7.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Kiemelten fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést, melyen egész nevelési rendszerünk alapul, hiszen a gyermek viselkedése érzelem vezérelt. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légköre tevékenységre serkent, és ösztönzőleg hat a gyermekek érzelmi kötődéseinek alakulására. Erre az óvodapedagógus meggyőződéses keresztyén beállítódása, érzelmi biztonságot nyújtó személyisége, állandó értékrendje, példamutatása ad indítékot a gyermekek számára. A gyermekek mindennapi életének színterét otthonossá, barátságossá, játékra motiválóvá tesszük, ennek folyamatos alakításában a gyermekek is részt vesznek. A csoportszobát közösen díszítjük az aktuális témáknak, ünnepeknek, szimbólumoknak megfelelően. A csoportszoba berendezési tárgyai a gyermekek játéka és a különböző tevékenységeik szerint alakíthatók. Az átalakítás következtében meghitt zugokat, kuckókat tudunk teremteni, amelyek az intimitást növelik. A gyermekeknek saját öltöző szekrénye, kis polca van, ahová a személyes holmijukat, az otthonról hozott játékaikat elhelyezhetik.

A gyermekek a csoportnak egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai. Megismerésük, képességeik, érzelmeik, kötődésük mindennapi cselekvéseik, játékaik és beszélgetések által történik. Ezekre alapozva valósítjuk meg egyéni fejlesztésüket, esetleges szorongásuk feloldását.

Az érzelmi elfogadásból táplálkozva alakítjuk ki a gyermekekben a közösségi együttélés alapvető normáit, mint a felelősségérzés, kötelességtudat, konfliktustűrő-és megoldó képesség. Az együttélés szabályait fokozatosan ismertetjük meg, és fogadtatjuk el velük, később bevonva őket újabb szabályok megfogalmazásába. A mindennapi mese, ének és tartalmas játék segítségével lehetővé tesszük, hogy a gyermekek élményszerűen átélhessék azokat az erkölcsi érzelmeket, melyek szocializációjuk szempontjából elengedhetetlenek, a segítőkészséget, együttérzést. A közösségi hatások lehetővé teszik, hogy a gyermekek én tudata megerősödjön, én-képe a különböző sikeres próbálkozásokban és kapcsolatokban differenciálódjon. Természetessé válik a kezdeményezés éppúgy, mint az elfogadás és az együttműködés. A tevékenységek közben példát adunk, hogyan figyeljenek másokra, legyenek empátikusak, hálásak, szeressük, és óvjuk a teremtett világunkat. Hiszünk az apró dolgok közösségformáló erejében, a hittel átadott szeretetben, tudásban, amely által gyerekeink, úgy fejlődnek, mint az elvetett búzamazag.

Jelentős szerepet tulajdonítunk óvodánkban a napi rendszerességgel ismétlődő csendes perceknek, mesehallgatásnak, Bibliai történetmondásnak és közös ünnepvárásnak.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelésében igénybe vesszük a logopédus, gyógypedagógus, pszichológus segítségét. Érzékenyítő és kompenzáló tevékenységeink a kutyaterápiás foglalkozás, különféle mozgástevékenységek, mint gyógytestnevelés, néptánc, ovi-foci, továbbá a tehetségek kibontakoztatására szolgáló művészeti, felfedező, környezettudatos életmódra szoktató foglalkozások.

Az óvodapedagógus feladatai

- szeretetet, otthonos körülményeket árasztó esztétikus környezet megteremtése,
- biztonságérzetet adó szokás-és szabályrendszer alakítása, mely lehetőséget ad a közös élmények átélésére, és az önálló elképzelések megvalósítására,
- az egészséges énkép, reális önértékelés alakulásának segítése,
- empátiás készségük és szociális érzékenységük fejlesztése,

- a gyermekek pozitív, negatív élményeinek, gondolatainak figyelmes meghallgatása, megoldási utak keresése,
- az érzelmi intelligencia fejlesztése az érzelmi kifejezőmód elmélyítésével, önkontroll alakításával, motivációs szükséglet kontrollálásával,
- az emberek különbözőségének megértéséhez, és elfogadásához szükséges beállítódásuk alakítása,
- a keresztyén értékrendnek megfelelő erkölcsi tulajdonságok alakítása, pl. becsületesség, igazmondás, a tettek reális következményeinek elfogadása, egymásra való figyelés, öröm, megbecsülés érzésének megtapasztaltatása,
- a kötődést erősítő érzelmek és kifejezőmódok erősítése, a családhoz, óvodatársaihoz, felnőttekhez, szülőföldhöz, nemzethez, természeti és épített környezethez,
- baráti kapcsolatok segítése, tiszteletben tartása,
- egymás iránti felelősségvállalás megalapozása,
- közös feladatok, közös tevékenység a családdal (játsszódélután, ünnepek),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedésének segítése, szükség esetén nevelésükhöz szakemberek bevonása.
- **A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában a dolgozók feladata lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.**

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- kialakul a közösség, társak iránti igényük,
- képesek betartani a közösségi élet szabályait, alkalmazkodnak a szokásokhoz,
- konfliktusaik megoldásával próbálkoznak, kompromisszum készek,
- kialakul az önérvényesítéshez és az önkifejezéshez szükséges készségek, egészséges énképük,
- a választott tevékenységben kitartók, a tevékenységet türelmesen befejezik,
- feladattudatuk kialakulóban van,
- szívesen segítenek egymásnak és a felnőtteknek,
- felelősséget éreznek egymásért és a vállalt feladatokért, kialakul önfegyelmük,
- tudják érzelmeiket kifejezni szóban, cselekedetben,
- empátiás készségük megnyilvánul,

- társas kapcsolataik, a közösségben elfoglalt helyük kialakul, elfogadják a másikat, toleránsak.

7.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodában a teljes nevelési folyamatot áthatja. Derűs légkörben, vonzó tevékenységekkel, interperszonális kapcsolatokkal ébrcsztatjuk fel és tartjuk fenn a gyermekek beszédkedvét. Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok példamutató, utánzásra alkalmas kifejező, szép beszédét, valamint az árnyalt metakommunikatív kifejezőmódot.

A nap során természetes módon adódó helyzetekben megérettetjük a gyermekkel a magyar nyelv változatosságát, játékosságát, érzelmeket kifejező árnyaltságát, humorát. Tudatos megerősítéssel érjük el, hogy kialakuljon az életkoruknak megfelelő anyanyelvi kultúrájuk, az élményközpontúság figyelembevételével. Olyan kommunikációs helyzeteket teremtünk, melyekben fejlődik beszédkapcsolatuk, képessé válnak azok folyamatos fenntartására.

Részletesen feltárjuk a gyermekek nyelvi fejlődésének családi hátterét, jellemzőit. Felhívjuk a szülők figyelmét a beszédjátékok, mesék és az azzal kísért együttes tevékenységek fontosságára.

A beszédhibák megelőzése érdekében játékos formában gyakorolják a helyes hangképzést, kiejtést, beszédritmust, hanglejtést. Kihasználjuk a mese, a vers és a bábjáték pedagógiai hatását.

Az értelmi fejlesztések, nevelés a gyermekek érzelmi képességeinek sokirányú fejlesztését célozza. Építünk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, a játék során szerzett spontán tapasztalataikra. Az egyéni fejlesztés keretében megteremtjük ezek felhasználásának, alkalmazásának lehetőségét a gyakorlatban. Olyan ösztönző környezetet biztosítunk, mellyel kiemelten a képzelet és a kreativitás fejlődését segítjük elő. Főleg önkéntelen figyelmükre támaszkodva a tevékenységek során biztosítjuk a sok mozgást, cselekvést, a tárgyak, dolgok jelenségek szemléletességét, azok sokoldalú érzékelését. A változatos tevékenységeket az óvodán kívüli programokkal színesítjük. A tapasztaltak szóbeli megfogalmazására készítjük a gyermekeket, miközben gondolkodásukat tartalmilag és formailag is fejlesztjük. Megteremtjük az önálló tanuláshoz szükséges feltételeket, a véleményformálás és ítéletalkotás lehetőségét. A gyermekek élményeit, tudását, tapasztalatait folyamatosan bővítjük az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Eközben

fejlődnek az ismeretek rendszerezéséhez szükséges készségeik és képességeik. Intézményünkben nagy hangsúlyt helyezünk az ismeretek tapasztalat útján történő megszerzésére, beépülésére. Biztosítjuk, hogy minden érzékszervüket megmozgatva, próbálkozásaiknak teret engedve, komplex módon fedezzék fel a körülöttünk lévő világot, az emberi munkát, és alkotását.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredménye iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvoda csoportban napi 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesz részt.

Az óvodapedagógus feladatai

- a pozitív beszélő-környezet megteremtése,
- az egyéni szükségletek megfogalmazásának, kifejezésének segítése,
- a szókincs, a kifejezőkészség fejlesztése, a nyelvtanilag helyes beszéd alakítása, beszédbátorság fejlesztése,
- a nyelvi identitás és alkotóképesség fejlesztése,
- az érzelmek felismerése és kifejezése,
- a gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányába,
- a minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés, folyamatos tevékenykedtetés biztosítása,
- a gyermekek önkéntelen figyelmének, kérdéseinek, megjegyzéseinek, az őket foglalkoztató aktuális témák figyelembevétele,
- fogalmaik, képzeleik gazdagítása az új tapasztalatok összekapcsolása a már meglévőkkel, az alkotóképesség és a képzelet fejlesztése,
- a műveltség megalapozása, a művészetek esztétikájának felismertetése, az esztétikai fogékonyság fejlesztése,
- az együttműködés képességének fejlesztése a közös feladatmegoldások által.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- igénylik a mindennapos mesélést, képesek követni, megérteni belsővé formálni a mese mondanivalóját,
- szívesen beszélnek egymással és a felnőttekkel, mondanivalójuk érzelmi árnyalására is képesek,

- végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét,
- a metakommunikációs jelzéseket megértik, maguk is alkalmazzák,
- minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- képesek az átélt események, történések, mesék, érzelmek felidézésére,
- képesek elemi következtetésekre ok- okozati összefüggések felismerésére,
- képesek megérteni az átvitt értelmet, képesek elvonatkoztatni a konkrét helyzettől,
- kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás,
- megjelenik a tudatos tervezés az eszköz kiválasztásban, az egyszerű műveletek sorrendiségének megállapításában,
- képesek előre látni tevékenységük következményét, képesek időben előre gondolkodni,
- kombinatív képességük játéktevékenységeikben megnyilvánul,

I. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvoda gyermekcsoportjai életkor szerint heterogén összetételűek. A csoportba való besorolásról az igazgató dönt.

A csoportok kialakítását meghatározó tényezők:

- a beiratkozó gyermekek életkori megoszlása
- a már meglévő csoportok létszámának alakulása
- sajátos nevelési igények
- a szülőkkel való egyeztetések

A csoportok kialakításánál az egyenletes elosztásra törekszünk, adott esetben azonban nem zárjuk ki, illetve az életkori megoszlás szükségessé teheti a részben osztott vagy homogén életkorú csoportok létrehozását. Az esetlegesen megszervezésre kerülő vegyes korcsoportú közösségek esetében kiemelt szempont, hogy az egységes eloszlású legyen, ne forduljon elő, hogy egy korcsoport túlsúlyba vagy éppen túlzott kisebbségbe kerüljön. Az így kialakuló csoportok személyi ellátottságára kiemelt figyelmet fordítunk.

Szeretnénk kedvező feltételeket teremteni a differenciált egyéni fejlesztéshez, a fejlettség szerinti beiskolázáshoz, a közösségi nevelés hatékonyabbá tételéhez. A gyermekek érdeklődésük, szabad választásuk szerint vesznek részt a legtöbb tevékenységben. Kivételt képeznek az életkorhoz (egyéni fejlettséghez) kötött elfoglaltságok és tanulási helyzetek. Pl.: nagymozgásos foglalkozások, egyéni fejlesztések, készségműhelyek.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a folyamatos napirend biztosítja a feltételeket, melyet a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek jellemeznek. A napirend folyamatos játékidőt tesz lehetővé, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a hosszan tartó, gyakran napokon át folytatható játékhoz alkalmazkodva. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek, segítik a helyes életritmus kialakulását. Jellemző még a rugalmasság, amely igazodik a gyermek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezeti hatásokhoz.

A napirendben és a hetente ismétlődő hetirendben a csoportos óvodapedagógusok határozzák meg a gyermekek számára felkínált játék és egyéb tevékenység tartalmát.

Naponta teremtünk lehetőséget mozgásra, verselésre, éneklésre, rajzolásra, festésre, környezetükkel való aktív ismerkedésre, a szervezett játékos mozgásra. Hetente két alkalommal minden csoportban kötelező testnevelést szervezünk a többfunkciós teremben vagy az udvaron. A különböző napirendi elfoglaltságok ideje rugalmasan kötött, az óvodában töltött idő és a tevékenységek sokfélesége miatt.

Az óvodai csoportokban a napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenységet szervezünk a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához, a fontos képességek és készségek optimális fejlődése érdekében. A legalább három óvodai csoporttal működő óvodákban a gyermekek – amennyiben létszámuk eléri a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. mellékletében meghatározott csoportlétszám minimumát – a tanköteles korukat megelőző nevelési évben az iskolai oktatásban való sikeres részvételük érdekében azonos életkorú gyermekekből álló óvodai csoportban vesznek részt az óvodai nevelésben. Ha a gyermekek létszáma nem éri el a törvényben meghatározott minimális létszámot, akkor a tanköteles korukat megelőző nevelési évet töltő gyermekek saját csoportjukon belül differenciált nevelésben vesznek részt.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésének évében diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk.

A rendszerességgel szervezett délelőtti csendes percek az étkezések előtti és utáni, elalvás előtti rövid, kötött imádságok mondásának szokása az Istennel való beszélgetés, kapcsolat alakulását segítik.

A nevelési folyamat ritmusát az évszakok, a keresztyén és egyéb ünnepek, jeles napok váltakozása adja meg.

Az óvoda napirendje

Időtartam	Tevékenység
6.00 – 7.30	Gyülekezés, összevont csoportban játék
7.30 - 8.00	Csoportonként szabad játék
8. 00 - 8.15	Áhítat
8. 15 - 9. 00	<ul style="list-style-type: none"> • Játékba integrált tanulás csoportos, egyéni vagy mikrocsoportos játéktevékenységek szervezésével. <ul style="list-style-type: none"> • Bibliai történetek feldolgozása • Mozgás • Gondozási feladatok, testápolás • Folyamatos Tízórai
9. 00 - 10. 30	<ul style="list-style-type: none"> • Játékba integrált tanulás, iskolaelőkészítő tevékenységek csoportos egyéni, vagy mikrocsoportos játéktevékenységek alkalmával. • A külső világ tevékeny megismerése, séta, szabadban szervezett játéklehetőségek, az egészség-, és környezeti nevelés feladatainak megvalósítása <p>Tevékenységeink hetirend szerinti beosztással:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Ének, zene, népi játék, tánc, zenei képességfejlesztés • Verselés, mesélés <p>Tehetségműhelyek, speciális foglalkozások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ovi-foci • Néptánc • Gyógytestnevelés • Kutyaterápiás foglalkozás

10.30-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Levegőzés, udvari játék • Egyéni fejlesztések, iskolaelőkészítő tevékenységek, gyógypedagógiai foglalkozások
12. 00 -12. 45	<ul style="list-style-type: none"> • Testápolás, gondozási tevékenységek, ebéd
12. 45 - 14. 50	<ul style="list-style-type: none"> • Pihenés, gondozási feladatok, testápolás
14. 50 -16. 30	<ul style="list-style-type: none"> • Uzsonna, játék, hazabocsátás

Korcsopontonként az egyedi eltérések lehetőségét, a differenciálást biztosítjuk.

A tevékenységek időtartamának meghatározásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és életkori sajátosságait, valamint a nyitvatartási időt. A játék és szervezett foglalkozás aránya a játék irányába tolódik el.

Tervezeten szervezett és párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek

Életkor szerint	Tervezeten szervezett tevékenység – kötött tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos fejlesztés – kötetlen, mikrocsoportos, egyéni tevékenységek
Kiscsoportos (2,5-4éves) korúak	<ul style="list-style-type: none"> • mindennapos mozgás • verselés- mesélés • bibliatörténeti, hitéleti nevelés (tevékenységenként 15-20 perc)	<ul style="list-style-type: none"> • játékos fejlesztés • ének, zene, népi játék, tánc • anyanyelvi játék • mesélés- verselés • rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • külső világ tevékeny megismerése
Középsős (4-5 éves) korúak	<ul style="list-style-type: none"> • mindennapos mozgás • ének-zene, énekes játék, gyermektánc • mese- vers 	<ul style="list-style-type: none"> • játékos fejlesztés • rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • külső világ tevékeny

	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliatörténet, hitéleti nevelés <p>(tevékenységenként 20-25 perc)</p>	<p>megismerése matematikai tartalmakkal</p> <ul style="list-style-type: none"> • anyanyelvi játék • mesélés- verselés
<p>Nagycsoportos (5-6-7 éves) korúak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mindennapi mozgás • gyógytestnevelés • ének, zene, népi játék, tánc • külső világ tevékeny megismerése (séták) • mesélés- verselés • bibliatörténet, hitéleti nevelés <p>(tevékenységek összesen: naponta 45 perc)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • játékos egyéni fejlesztések • külső világ tevékeny megismerése • matematikai tartalmú tapasztalatok • rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • mesélés- verselés • logopédia, anyanyelvi játékok • kutyaterápiás foglalkozás

A konkrét differenciálás a tevékenységek tervezésében jelenik meg.

Nyáron (júniustól- augusztusig) az intézményi élet szervezése nyári napirend szerint zajlanak, melynek jellemzője a sokféle mozgásforma, kirándulás, szabadjáték, vízhez szoktatás, kreatív alkotó tevékenységek, művészeti tevékenységek biztosítása. A nyári időszakon belül az óvoda zárva tartásának idején felújítási, karbantartási munkát végeznek.

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

9.1. Játék

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb nevelési eszköze, szükséglet és létforma a kisgyermek életében. Sokrétű és összetett viselkedést, életmódot feltételez. Folyamatos napirendünkkel biztosítjuk a zavartalan, hosszan tartó szabad játékot.

A játékban a kisgyermek szinte észrevétlenül tanul, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő pozitív, negatív élményeket. Viselkedését is befolyásolhatja a játék, hisz újra élheti kellemes élményeit, megnyugodhat, kiélheti szorongásait. A kreatív légkör erősíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását és az alkotó együttműködés kialakulását.

A játék szabadon választott, külső céltól független, melyet örömezés kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legtípusosabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Nem választhatók szét egymástól; - a játék folyamata, módja teljes egész. Pedagógiánk során egyaránt értékesnek tartjuk a magányos, páros, kisebb vagy nagyobb csoportokban zajló játékot.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszihikumot, a mozgást, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. A dalok, versek, mondókák, rajzok, kézimunkák segíthetik a játék érzelmi, képzeleti átélését.

A kisgyermek első játszótársa a felnőtt, az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógusok személyes példája, hiteles, őszinte viselkedése minta, ösztönző hatású a kisgyermek játéktevékenységére. Követve vezeti a csoport szabad játékát, bekapcsolódik, inspirációt ad szavakkal, kérdéseivel, egy-egy felkínált tárggyal. Tapintatos szemlélője a játéknak. A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.

A csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékokból létrejövő játék külső feltételei. A belső tér kialakításakor az esztétikai szempontok mellett figyelembe vesszük, hogy a bútorok, berendezési tárgyak könnyen mozgathatók legyenek, teret adva a gyermek játékában megnyilvánuló fantáziájának, kreativitásának.

A csoportszobát kuckósan rendezzük be, mert gyermeknek körül kerített kis világra, védettségre, meghittségre van szükségük. Egyszerű, áttekinthető és elkülönítésre alkalmas belső teret alakítunk ki, melyet kis paravánok, polcok a gyermekek méretéhez igazodó bútorok tagolnak. Jó minőségű, főként természetes anyagú, esztétikus, a gyermeki képzelet szabad áramlását ösztönző anyagokat, játékszereket biztosítunk.

Minden évszakban sokat játszunk az udvaron, adottságait kihasználva itt is megteremtjük a szabad játék lehetőségét.

Cél

- a gyermekek szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.

Feladatok

- a szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása,
- gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése,
- a gyermekek szabad képzettségének, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása,
- valódi játszótársaként adjon mintát a játékkapcsolatok alakulásához: mintakövetés, bevonódás, szerepvállalás, kezdeményezés, alkalmazkodás,
- ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását,
- a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játéksituációk feltételeinek biztosítása, (anyagok, használati tárgyak, képek, eszközök, játékszerek),
- udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése,

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet,
- képesek együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni,
- képesek kitartóan, elmélyülten játszani a maguk által alakított játékorientált környezetben,
- tartós társkapcsolatok alakulnak a gyermeki önkifejezés megvalósulása során,
- a kialakult konfliktusok megoldására ismernek megoldási módokat,
- tudnak önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani,
- szívesen kezdeményeznek szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.

9.2. Munka jellegű tevékenységek

Keresztyén szellemiségű óvodánkban a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet megalapozása. A gyermekek munka jellegű tevékenysége a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének fontos terepe, az adott feladatvégzéshez szükséges tapasztalatok, készségek, attitűd alakításának fontos lehetősége. Ide tartozik elsősorban a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálás és az élethelyzetekben való közös együttműködés, a folyamatos megbízások rendszere, az önként vállalt naposi munka. Törekszünk arra, hogy a gyermekek sok mindent kipróbálhassanak, ami az életkori sajátosságaiknak megfelel.

A szeretett felnőttel közösen végzett munkatevékenységek örömmel, büszkeséggel töltik el a gyermekeket, legtöbbször nem is az eredmény motiválja őket, hanem az együttes élmény. A környezet rendbetételében, udvar szépítésében, a babakonyha kitakarításában és számtalan más helyzetben felfedezik az esztétikumot, hatással van rájuk az erőfeszítés öröme.

Utánozzák a családban és az óvodában interiorizált mintát, valójában játszanak munkavégzés közben. Lehetőség nyílik mindezek közben a beszélgetésekre, megfigyelésre, szókincsük bővítésére, éneklésre, mondókázásra, mókázásra. Megbízjuk a gyermekeket kisebb-nagyobb alkalmi feladatokkal, élvezik, ha sikeresek (pl. üzenet továbbítása). Bevonjuk őket környezetük ápolásába, növények öntözésébe, seprésbe, tevékenységek utáni asztaltörlésbe, kisállatok gondozásába pl. madáretetés.

Célok

- legyen a munkatevékenység pozitív élmény, sikerélmény forrása,
- alakuljanak ki cselekvő tapasztalás útján a munkavégzéshez szükséges szokások, attitűd, jártasságok és készségek,
- segítse elő a közösséghez, környezethez fűződő pozitív viszony, kapcsolatok kialakulását, annak megóvását, védelmét, kötelesség- és felelősségvállalást,
- legyenek képesek saját és mások munkájának megbecsülésére, elismerésére.

Feladatok

- a sokoldalú cselekvő tapasztalatszerzést elősegítő munkaalkalmak feltételeinek megteremtése,
- az önálló munkavégzés lehetőségeinek biztosítása,
- önállóság, felelősségérzet, kitartás, alkalmazkodó-, együttműködő készség fejlesztése

- a munka eszközeinek, azok használatának, a munkavégzés legcélszerűbb fogásainak megismertetése, gyakorlása,
- a balesetvédelmi, higiéniai szabályok megismertetése, betartása, betartatása
- a környezet esztétikumának, rendezettségének átéreztetése, ezzel kapcsolatos komfortérzetük formálása, környezettudatos magatartásra, környezetvédelemre nevelés.
- folyamatos konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelés alkalmazása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- az önkiszolgálást természetes teendőként látják el,
- kialakulnak a környezetük rendben tartásával, óvásával, védelmével kapcsolatos szokások,
- képesek a munkavégzés során együttműködni, alkalmazkodni,
- megjelenik a felelősségtudat, kitartás,
- ismerik a munkaeszközök használatának módját, a legcélszerűbb munkafogásokat,
- kialakulnak a tevékenység által megkívánt baleset-megelőző szokások, vigyáznak saját és egymás testi épségére,
- érzik, tudják, hogy tevékenységüknek hatása van környezetükre,
- értékelik és megbecsülik önmaguk és mások munkáját.

9.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulási folyamat jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes környezetben, elsősorban a szabad játékban és az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban valósul meg. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, ezért a tanulást is komplex módon valósítjuk

meg. A tevékenységeket probléma-centrikusság, és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi. Arra van szükség, hogy maguk fedezzék fel a „csodákat” környezetük valóságából, mert erre éreznek belső késztetést. A játék magával hozza a problémákat, az új élethelyzeteket. Ezek megismerését és megoldását tapasztalataik, emlékképeik, gondolkodásuk, nemegyszer fantáziájuk segíti, eközben tanulnak is. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus a gyermekek tanulási képességeinek alakulását követi, személyre szabott pozitív értékkeléssel segíti. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik elemzéséből kiindulva segítjük tovább a megismerési folyamatot és az egyéni fejlődésüket.

A családokkal való együttműködésnek, a tanulási folyamatban való esetenkénti részvételüknek és a folyamatos visszacsatolásnak nagy jelentőséget tulajdonítunk pl. érdekes hobbik, népszokások, mesterségek bemutatása, művészeti előadások.

Célok

- fejlődjenek a spontán és a későbbi tudatos tanulást segítő képességeik,
- alakuljon az önálló tapasztalatszerzéshez, problémamegoldáshoz, tanuláshoz fűződő pozitív viszonyuk,
- erősödjön az önálló cselekvés és feladatvégzés iránti kompetenciakésztetésük a sikerélményeik által.

Feladatok

- a szervezett és spontán tanuláshoz szükséges támogató környezet megteremtése pl. élményt nyújtó játék, és egyéb tevékenységek közötti váltás lehetősége, gazdag tárgyi környezet; változatos helyszín, a tanulást segítők köre,
- a különböző képességek fejlesztéséhez a minden érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének megteremtése, a kreatív megközelítésre inspirálás,
- azon feltételek biztosítása, melyek révén a tanulási tevékenységet a gyermekek örömmel és önként vállalják fel,
- a szociális tanulás lehetőségeinek megteremtése,
- a gyermekek tanulási tevékenységének személyre szabott, pozitív értékkeléssel történő segítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- örömmel és önként vesznek részt a tanulási tevékenységben,

- képesek elmélyülten, kitartóan játszani, tevékenykedni,
- kreatív ötleteik vannak a problémamegoldásban,
- képesek a társaikkal és felnőttekkel való együttműködésre,
- képesek rövid ideig tartó szándékos figyelemre,
- alakulóban van türelmük, önfegyelmük.

9.4. A külső világ tevékeny megismerése

„Az sem számít, aki ültet, az sem, aki ontó, hanem csak Isten, aki a növekedést adja.”

(1Kor 3,7)

Az óvodás gyermek szüntelenül felfedezi környezetét, és közben számára fontos tapasztalatok birtokába jut. A környezet megismerése révén sokoldalú matematikai tapasztalatokat szerez, hiszen életünk tele van matematikai tartalommal.

A környezettudatos magatartás formálása elsődleges, kiemelve az egyén és a társadalom kapcsolatát, és felelősségét.

A természetszeretetre és védelemre való nevelést lakóhelyünk élővilágának, a helyi értékek megismertetésével kezdjük. A rácsodálkozást követi a természet megszerettetése, majd az érte való cselekvés gyakorlása.

A gyermekek megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, a szokások, közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

Az óvoda udvarán figyeljük az évszakok és az időjárás változásait, gondozzuk a magaságásokat. Évszaknak megfelelően tevékenykedünk a gyermekekkel közösen: télen madarakat etetünk, játszunk a hóval, tavasszal rügyeket, hajtásokat figyelünk, csíráztatunk, palántázunk, ültetünk, gereblyézünk, talajt előkészítünk, nyáron locsolunk, homokvárat építünk, gyomlálunk, ősszel terméseket gyűjtünk, falevelet gereblyézünk, udvart rendezünk, betakarítjuk a kiskert terméscit. Tevékenységeink során mindent megnézünk, megfogunk, beszélünk róla, használunk nagyítót, kis kosarat, kis seprút, lapátot, ásót. Észrevesszük a madarakat, a kis bogarakat, lepkéket, hangyákat, ásás során gilisztát figyelünk.

Sokat beszélgetünk, a gyermekek élményeit, mondanivalóját elsődlegesnek tekintjük. A kötöttségektől mentes gondolkodást és a beszédkedv támogatását fontosnak tartjuk. Fontosak

vagyunk egymásnak, így segítjük elő, hogy a gyermekek önálló véleményt alkothassanak környezetükről, a szépségről, különlegességről.

Az emberek és a természet világával való ismerkedésünk során élünk az információs és kommunikációs technika eszközeinek használatával is. IKT eszközöket minden esetben az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaihoz, kíváncsiságukat figyelembe véve és megfelelő mérték mentén haladva alkalmazzuk, elsődlegesen az óvodapedagógusi munka felkészülő, tervező szakaszában, pl. CD lejátszó, fényképezőgép, internet, laptop, projektor.

Célok

- szerezzenek olyan tapasztalatokat a külső világ felfedezése során, amelyek révén képessé válnak az életkoruknak megfelelő eligazodásra,
- alakuljon bennük a természet, az élet tisztelete, az élőlények iránti szerectet, kímélet,
- legyenek tapasztalataik a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól,
- alakuljanak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti, társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükségesek,
- fogalmazzák meg a környezetről szerzett tapasztalataikat az adott beszédhelyzethez alkalmazkodva.

Feladatok

- a folyamatos, cselekvő tapasztalatszerzés biztosítása a közvetlen és tágabb természeti környezetről,
- a környezet szépségének felfedeztetése, megóvására nevelés,
- fenntarthatósági szemléletformálás,
- az ember alkotta mesterséges környezetben való eligazodás segítése, a környezetkultúra, környezettudatos magatartás alakítása,
- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatása a környezet formái és mennyiségi viszonyainak felfedezésével,
- annak felismertetése, hogy környezetünknek magunk is alakítói vagyunk (élősarok, teremdfészítés),
- a testséma és térpercepció fejlesztése,
- az évszakok változásának érzékelésével, az ünnepek a népi megfigyelések, a készülődés örömeinek megéreztetése,
- kercsztyén értékeink szerint a teremtett világ szépségeinek felfedeztetése,

- nemzeti kultúránk, hagyományaink játékba ágyazott felidézésével a hazaszeretetük, szülőföldhöz tartozásuk erősítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- pozitívan viszonyulnak az őket körülvevő természeti környezethez, óvják azt,
- az ember alkotta közvetlen környezetben képesek tájékozódni,
- családjukról, önmagukról, lakóhelyükről megbízható tudásuk van,
- az évszakok változását, napszakokat ismerik, aktívan, örömmel vesznek részt a néphagyományhoz, hitélethez, kapcsolódó ünnepeken,
- képesek ok-okozati összefüggések felismerésére, megfogalmazására,
- képesek cselekvés útján különféle dolgok csoportosítására, ahhoz szempontok találására,
- tudnak számlálni, mennyiségeket, térbeli viszonyokat megkülönböztetni.

9.5. Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese és a vers örömforrás, esztétikai- és társas élmény. Nyelvi és gondolati szinten is nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes népmesék biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, és önmaga iránt. A mese képi és konkrét formában, - esetenként a bábozás, dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedésmódokat. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté, olvasóvá válást, valamint a *keresztyén erkölcs motiválta cselekvések érzelmi megalapozását*.

A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségével tájékozódik az őt körülvevő világban, általuk szerzi meg az életről szóló tudást. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Jelentősége túlmutat a gyermekkoron, krízishelyzetekben valódi

lelki erőként, támaszként jelenik meg, visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. Népünk bölcsességét kikristályosodott formában hordozó népmeséink szemléletes magyarázatot adnak a világ egészéről, az emberi természetről. Ápolják a transzcendenshez vezető utat, hiszen az átélés szintjén a mese és a hit közös lényege az, hogy mindkettő kísérlet önmagunk elhelyezésére a világmindenségben. A mondókák, dúdolóok, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókinccsük. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra, és a mesék befogadására.

Célok

- a mese sajátos hatásrendszerével a valóság teljesebb megismerésének elősegítése,
- gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, a gyönyörködtetésen és érzelmeiken keresztül,
- alakuljanak az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.

Feladatok

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtése, - ahol meghitt személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, - és élményt nyújt az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásával,
- a mindennapi mesélés, verselés nyugalmas színterének, szertartásainak megteremtése,
- a gyermekek mindennapjaihoz, élményvilágához igazodó népmesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása,
- a klasszikus és modern írók, költők irodalmi alkotásaiból
- a gyermekek számára az irodalmi élményeik újra alkotásához, bábozáshoz, dramatizáláshoz esztétikus, szimbolizált eszközök biztosítása,
- A gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kihasználása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések megválaszolása,
- A gyermekek saját vers és mesecalkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel,
- a pihenés előtti mesélés, verselés nyugalmának, meghittségének megteremtése.
- a saját mesecalkotás, vers repertoár gazdagítása, az előadásmód folyamatos munkálása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- megszilárdulnak a mese – vershallgatáshoz kapcsolódó szokásaik
- szókincsükben, mondatalkotásukban megjelenik a mesék, versek irodalmi nyelvezete
- képessé válnak az irodalmi élmény befogadására
- képesek ráhangolódni, és figyelmesen, csendben végighallgatni a mesét
- rajzaikat és kézműves tevékenységeiket is ösztönzik irodalmi élményeik
- képesek azonosulni az irodalmi művek szereplőivel
- képesek kitalálni mesét, verset, mondókát; önállóan is kezdeményezni mesélést, verselést, mondókázást,
- esztétikai érzékük formálódik, érzékelik a szavak szépségét, humorát.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

9.6. Ének, zene, népi játék, tánc

„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs” (Kodály Zoltán)

A zenei anyanyelv az óvodás korú gyerekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulási lehetősége. Magában hordozza a környezet hangjainak megfigyelését, az ölbeli játékokat, a népi gyermekdalokat. Az éneklés, az énekes játékok felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A népi gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A kisgyermek hallása, ritmusérzéke a rendszeres játék és éneklés hatására spontán fejlődik.

Néphagyományaink őrzése mellett a Kodály alkotta módszer folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az éneklésre, zenélésre vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat lehetőség, ezért az óvodapedagógus mindig készen áll egy-egy helyzet kihasználására. Támogatja, bátorítja a gyermekek próbálkozásait a maguk által kitalált, esetleg halandzsza szöveggel megformált alkotásokra.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a hitéhez, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint állami, egyházi ünnepekhez fűződik. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A református óvodai nevelés óriási lehetősége, hogy a bibliai történetek megismertetésére a református zenei anyanyelvet is felhasználhatjuk.

Fontos, hogy a református óvoda keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. Ennek lehetősége az áhitatokon kívül az éneklésben rejlik.

Célok

- legyen örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene és a gyermektánc,
- fejlődjön zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk,
- alakuljon zenei képességük, kreativitásuk,
- magyar népzenei kultúránk sajátos ritmus-és dallamvilágának elültetése a gyermekekben.

Feladatok

- a népi játékaink, dalaink élményszerű közvetítése, zenei ízlésformálás és a zenei anyanyelv megalapozása (népzene, népdal, népszokások, népi hangszerek),
- a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének, a közös éneklés örömeinek megéreztetése;
- a zenei alkotókedv felébresztése, támogatása,
- zenei képességek és készségek fejlesztése utánzás és játékos gyakorlás útján,
- igényes zenei kultúrát képviselő népi gyermekdalok, dalos játékok, mondókák, ölbeli játékok, népdalok, kortárs művészeti alkotások válogatása,
- önismeretük, önállóságuk, önfegyelmeük fejlesztése az egyéni képességek megismerésével és a szerepvállalás segítségével,
- érzelmi, esztétikai élmények nyújtása az igényes zenehallgatással.
- az óvoda lelkész és az óvodapedagógusok énekeljenek gyakran a gyerekeknek olyan zsoltárokat, dicsőretekot, amelyeket nem szán elsajátításra, de szövegüknél és dallamuknál fogva mégis magával ragadók.

„Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodákat tett!” (Zsolt 98,1)

Fontos, hogy a református óvodánk keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. A zene hasznos eszköze az Istenre való odafigyelésnek és az Istennel való kapcsolattartásnak. A különböző tevékenységi formákhoz szorosan kapcsolhatunk egy-egy éneket és csoportszokások szintjére emelhetjük a dalokat.

Egy adott tevékenységi formához hozzákapcsolhatunk egy-egy éneket és kihasználhatjuk azok rendszeres visszatéréséből adódó lehetőségét

- ~ áhítatra hívó és áhítatból kivezető énekkel,
- ~ imádság előtti és utáni énekkel,
- ~ étkezés előtti és utáni ének,
- ~ elalvás előtti énekkel,
- ~ név-, vagy születésnap megünneplése áldást kívánó énekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- szívesen, örömmel, gátlások nélkül énekelnek, használják az ütőhangszereket,
- maguk is kitalálnak, alkotnak dallamokat, szövegeket, táncmozdulatokat,
- képesek az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát hangoztatni, különböző mozgásokkal, játékos utánpótlásokkal, tapsal, járással kifejezni,
- tudnak harmonikus, szép mozgással kíséni különböző mondókákat, dalokat, változatos térformákat alakítani az óvodapedagógus segítségével,
- ismerik szűkebb és tágabb környezetük hangjelenségeit, képesek hallás után megkülönböztetni azokat,
- felismerik a hallott dalok dinamika, hangerő és hangmagasság szerinti különbségeit,
- az ismert dalokat felismerik dúdolásról, hangszerről jellegzetes részletei alapján,
- mozgásuk esztétikus, kifejező.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

Néptánc

Az óvodás gyermekek heti egy alkalommal néptánc foglalkozáson vesznek részt.

Az énekes népszokások megfelelnek a gyermek életkori sajátosságainak. A gyermektáncokkal bővül a gyermeki önkifejezés lehetősége, a gyermekek ritmus érzéke fejlődik, valamint a nagymozgás összerendezettségéhez is hozzájárul a foglalkozás. A tánc során népi rigmusok, népdalok megismerése is történik, így a gyermekek már óvodáskorban kapcsolatba kerülnek nemzeti/ népi örökségünkkel.

A néptánc alapjainak megismertetése elkezdődhet óvodás korban, mely élményt nyújt a gyermekek számára és a megszerzett élménynek köszönhetően iskolás éveik során folytatják a néptáncot.

Feladatok:

- szakképzett néptáncoktató biztosítása a feladatra
- hagyományörzés, nemzeti értékek átadása
- az egyszerű körbejárástól az akusztikus ingerek és mozgások összekapcsolása a gyermektánc elemeinek elsajátításáig

9.7. Mindennapos mozgás

A 3-7 éves gyermekekre jellemző a nagyfokú motorikusság. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

Fejlődési sajátosságuk, hogy szeretnek mozogni, játékaik nagy része is mozgásos játék. A mozgásos cselekvések révén fejlődnek a természetes mozgásformák, és vele azok a pszichikus funkciók is, amelyek a kognitív és szociális képességek fejlődése szempontjából elengedhetetlenek. A mozgás elősegíti a gyermeki szervezet egészséges fejlődését, növeli teherbíró és ellenállóképességét. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgás nemcsak az irányított tevékenységforma keretein belül valósul meg, hanem az egész napi aktív, szabad játék, illetve irányított mozgásos formában tevékenységbe

szervesen illeszkedik. Sokszínű, és örömteli, érzelmi biztonságban zajló mozgásformákat, játékokat kínálunk fel.

Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, egyensúlyozás, a labdával való ügyeskedés, az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása, egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság-erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlása. Ezek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, mint pl.- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

Ha az időjárás engedi, sokat tartózkodunk a szabadban és ott játszunk, mozgunk, tornázunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Célok

- alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya, szívesen, örömmel vegyenek részt a szabad és kötött tevékenységekben,
- fejlődjenek testi képességeik, alakuljanak mozgásbeli jártasságaik, készségeik, képességeik, fejlődjön önismeretük, önállóságuk, együttműködési képességük.
- Biztosítsuk az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével.

Feladatok

- változatos testmozgások beépítése az óvodai tevékenységekbe,
- a mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása sikerélmény biztosításával, helyi adottságok kihasználásával,
- a mindennapi játékos egészségfejlesztő testmozgás megszervezése,
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során
- a nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával,

- a mozgás által az értelmi és testi képességek fejlesztése, testkép, testséma alakítása,
- a kitartás és a szabálytudat erősítése,
- a gyermekek ösztönzése képességeik kipróbálására,
- a baleseti lehetőségek kiküszöbölése, erre a gyermekek figyelmének ráirányítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást, kitartóak benne,
- szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban,
- tudnak néhány mozgásos játékot (futó-, fogó-, labdajáték) irányítás nélkül is játszani,
- tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat,
- önfegyelmük, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására,
- testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek,
- tudnak a mozgásos játékokban, feladatokban társaikhoz alkalmazkodni.

Gyógytestnevelés

Az óvodai gyógytestnevelés lényege, hogy a kezdődő mozgásszervi elváltozásban szenvedő, valamint a mozgásfejlődésben elmaradt gyerekekkel szakszerűen foglalkozzanak. Speciális, megelőzés-központú, valamint mozgásfejlesztő gyakorlatanyaggal megelőzzék, illetve gyógyítsák a már kialakult elváltozásokat. A mozgásfejlődésben lemaradt, vagy részképesség zavaros gyermekeket fejlesztése is feladatként jelentkezik, természetesen mindezt az életkori sajátosságuknak megfelelő játékos módszerekkel.

A mindenkori cél az iskolaérettség, illetve, hogy a tartó és mozgatóapparátus megerősödjön, képes legyen alkalmazkodni az iskolába kerüléskor a megváltozott körülményekhez, hiszen egyik napról a másikra a gyermekek napi mozgásmennyisége drasztikusan lecsökken iskolába lépés után.

A gyermekkori kezdődő mozgásszervi elváltozások nagy része tornával gyógyítható, ezért van igen nagy jelentősége a prevencióban ennek a tevékenységnek.

Intézményünkben heti 1 alkalommal, gyógytestnevelő vezetésével minden kisgyermek részt vesz a játékos foglalkozásokon.

Célok:

- prevenció
- a károsodott tartási és mozgási funkciók javítása
- megfelelő mozgáskultúra kialakítása

Feladatok:

- szakképzett gyógytestnevelő biztosítása az ellátásra
- az elváltozások, sérülések korrigálása
- lábboltozat erősítése
- tartásjavítás
- mozgásnevelésünkben kiemelten fontos a testkultúra kialakítása, a tartáshibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, majd folyamatos fejlesztése.
- a mozgásműveltség segítése

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- testsémájuk kialakul
- ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni
- ismerik a lábujjon, sarkon, külső talpélen járást
- megismerkednek a helyes testtartás kritériumaival

Ovi- foci

Egy óvodáskorú kisgyermeknek még nehéz rögtön a szabályokat megtanulni, türelmesen figyelni, kivárni a sorát, ezért az alapok játékos elsajátításával, labdajátékokkal, ügyességi feladatokkal, csapatjátékokkal kezdjük az igazi futball játékra vezetést. Szakképzett edzők vezetésével történnek a jó hangulatú foglalkozások heti 3 alkalommal.

A képesség- és mozgáskoordinációs fejlesztés feladata:

- Az óvodáskorú gyermek testi fejlődésének harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése.
- A társakkal végzett együttmozgás során a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képességének erősítése.
- Az együtt játszás örömeinek megélése.
- A természetes mozgásigény fenntartása, a mozgásigény kielégítése.
- A mozgás megszerettetése.
- A Fair Play alapelveinek megismerése, gyakorlása a gyermeki sajátosságok figyelembevételével.

Módszerek: Az óvodában alkalmazott módszerek főként a gyermekek tevékenykedtetésére épülnek, alkalmazkodnak a gyermekek fejlettségéhez, egyéni – és életkori sajátosságaihoz.

Úszás

Tavaszi időszakban részt vehetnek 10 alkalmas úszás oktatáson az 5 évet betöltött gyerekek.

Mozgásfejlesztő torna

A rohanás, a verseny, a technológia rohamos fejlődésének korában sok gyermeknek nem marad ideje kifejleszteni azokat a mozdulatokat, mozgástechnikákat, amelyek nemcsak mozgásukat javítják, hanem az agyukra, gondolkodásukra is pozitív hatással vannak. Ezért minden héten egy játékos fejlesztő nagytornát tartanak tapasztalt óvodapedagógusaink.

Mozgáskotta

A Magyar Gábor által kifejlesztett Magyar Mozgáskotta Módszer a gyermekközpontú módszertani kutatások legújabb eredményeként olyan tervszerű és hatékony eszközt kínál a pedagógusoknak, amely a kisgyermekkor testi és pszichológiai sajátosságaihoz igazodva játékos módon fejleszti a gyermek testi, kognitív, affektív és viselkedéses funkcióit. Olyan módszer, amely biztosítja, hogy a mozgás és a sport a mindennapok meghatározó élményévé váljon. A módszer tulajdonképpen egy komplex mozgás és személyiségfejlesztő program. A széleskörű játékos fejlesztési formák megteremtik annak lehetőségét, hogy minden gyermek sikerélményhez jusson, ami további motivációs bázisul szolgál a gyerekek fejlesztésében.

A Mozgáskotta módszer - átlépve a hagyományos sportági mozgásoktatás korlátain - nem csupán a mozgások térbeli és időbeli szerkezetére, hanem a teljesítményre koncentrálnak. Ebben a programban a foglalkozások milliója és a mozgásos tevékenységben megvalósuló komplex személyiségfejlesztés ugyanolyan hangsúlyos, mint maga a mozgás.

A természetes mozgásfejlődés és a sportági mozgások aprólékosan lebontott elemeiből összeállított tervszerű program magát a személyiséget teszi alkalmassá arra, hogy mozgásos tevékenységet motiváltan, összerendezetten és eredményesen hajtsa végre. A módszer gyakorlatában az érzelmek, az ismeretek, a figyelem, a gondolkodás, az emlékezet legalább akkora jelentőséggel bírnak, mint maga a kivitelezés.

9.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi- munka

A gyermekek megtanulják észrevenni az Isten által teremtett természet szépségeit, az ember és a természet harmóniájának esztétikáját, az emberi alkotások értékét.

Gyermekkorban az érzéki megismerés a főszerep, főként képekben fogja fel a világot a kisgyermek. Rendszerint hároméves kora körül rájön, hogy az így kialakult képzeleti

kivetíthetők. A környezet képi megismerése a személyiségfejlődés fontos eszköze, ezért úgy szervezzük az életterületet, hogy a vizuális élmények hatni tudjanak rájuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos szerepet kap mindennapjainkban. Maga a tevékenység –s ennek öröme– a fontos, valamint az igény az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, ahol előtérbe kerül a természet, a világ megismerésében a látási, mozgási, tapintási, szaglási, hallási érzékelés összerendezése, a tér, forma, szín egységében. Az óvodai oldott légkörben előtérbe kerül a gyermek alkotó-befogadó képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásának az esztétikumra való érzékenységének alakítása. Az egész nap folyamán rendelkezésükre áll a lehetőség, hogy megtudják formálni elképzeléseiket, próbálkozásokat tehetnek mindenféle érdekes anyag megmunkálásával, vágással, tépéssel, gyúrással, fűzéssel, ragasztással, nyomat hagyással stb.

Lehetőségük nyílik a művészeti ágak megismerésére, kézműves-technikák kipróbálására, kézműves-sarkok kialakítására.

Az ábrázoló tevékenység legfőbb feltétele, hogy minél több alkalmat adjunk az élményszerzésre. Ez nem csupán abból áll, hogy kirándulni megyünk, bibliai történeteket mondunk, mesélünk, hanem főként abból, hogy figyelmüket ráirányítjuk a jelenségekre.

A közös játékkészítés során, valóban megtapasztalhatják, hogy mi rejlik az anyagokban, hogyan kel életre a rongy, a csuhé, kóré, hogyan lehet fonalból tarisznyát szőni, fonni, csomózni, száraz terményekből állatseregletet készíteni. Mindenféle eszközzel szívesen dolgozunk, krétával, festékekkel, agyaggal, papírral, fonallal, gyapjúval, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk. Ezen anyagok felhasználásával kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra nevelünk. Ábrázolni, kézimunkázni játékidőben, gyermeki, vagy óvodapedagógusi kezdeményezésre is lehetséges.

Az elkészítés folyamata is játék, s az elkészült tárgy, kép, kézimunka játékszer lesz, lehet valamelyik ügyességi vagy szimbolikus játékban. Az eredményt nem minősítjük. Az elkészített munka érték. Szívesen díszítjük vele a csoportszobát, valamint az öltözői falitáblát, hogy a szülők is gyönyörködhesseken benne. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek felismerésére, bátorítására.

A csoportszobában rendelkezésükre áll kisszekrény, polc, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, anyagokat, felszereléseket tároljuk.

Célok

- legyen természetes örömforrás számukra a vizuális manipuláció és önkifejezés,
- fejlődjön finommotorikájuk, eszközhasználatuk és a koordinációs képességük,
- fedezzék fel környezetük szépségét, formagazdagságát,
- fantáziájuk segítségével tudják kifejezni érzelmeiket, elképzeléseiket, emlékképeiket,
- örömmel vegyenek részt a csoportot díszítő tárgyak, képek elkészítésében, ünnepi alkalmak előtt a teremdíszítésben,
- játékuhoz elképzeléseik, igényeik szerint tudjanak kiegészítő eszközt, díszletet készíteni.

Feladatok

- a gyermeki vizuális tapasztalatszerzés biztosítása,
- nyugodt, biztonságos feltételek, alkotó légkör megteremtése,
- változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése,
- az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás,
- a gyermekek tervezhető alkotó, alakító tevékenységének differenciált fejlesztése,
- a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása,
- a gyermekek biztatása, dicsérete, bátorítása útmutatás adása, ahol kell segítségnyújtás,
- kreatív megoldások támogatása,
- műalkotásokkal, népi ábrázoló eszközökkel, anyagokkal, technikákkal, motívumokkal való ismerkedés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- kialakulnak a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások,
- képesek a gazdag színhasználatra, és változatos formák alkalmazására

- ismernek és önállóan tudnak különböző technikákat alkalmazni egyszerű játékok, kellékek készítésénél,
- képesek az alkotás örömeinek átélésére egyéni és csoportos formában,
- képesek a vizuális önkifejezésre,
- életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk,
- kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.

10. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI DOKUMENTUMAI

Az óvoda pedagógiai programja

- **Az Ovi-Kréta csoportnapló az ONOAP alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál elektronikus formában.**

Az oviKreta csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- összesített adatokat a csoportról
- a különleges bánásmódot igénylők adatait
- Hetirendet
- Napirendet
- Szülői értekezletek rendjét
- Ellenőrző látogatások adatait
- Nevelési feladatokat
- Szervezési feladatokat
- Tervezési feladatokat
- Feljegyzéseket a csoport életéről
- a gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentumot

A csoportnapló ellenőrzésének szempontjai

- a tervezési ciklusok határidejének betartása, folyamatos bejegyzések valósága
- pontos adatkezelés
- az intézmény sajátos arculatának megjelenése a mindennapi tervező munkában

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalmazza:

- ~ a gyermek anamnéziséét,
- ~ a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- ~ a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- ~ amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- ~ a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- ~ a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A mindennapi tevékenységekben zajló óvodapedagógusi megfigyelések a gyermekek természetes életének zavarása nélkül adnak alkalmat mozgásos, értelmi és szociális képességeik, egyéni fejlődési ütemük megismerésére. Kiegészülnek e megfigyelések a gyermeki produktumok elemzésével, családlátogatások, szülőkkel folytatott megbeszélések tapasztalataival is.

Hangsúlyozzuk, hogy a megfigyelések hosszabb időt ölelnek fel, valóságghűbb képet adva az egyenetlen, megtorpanásokkal, majd erőteljesebb ugrásokkal jellemezhető gyermekkori személyiségfejlődésről. A fejlődésben megmutatkozó sajátosságok értelmezése mindig holisztikusan³ történik, és figyelembe veszi az ok-okozati együtthatókat.

A nevelőmunka tervezése, elcmzése, értékelése, az egészségesen fejlődő gyermekekről szerzett ismereteknek, előrehaladásuk mértékének megfigyelése, írásos dokumentálása minden óvodapedagógus kötelessége.

Az óvodapedagógusok feladata félévente tájékoztatni a szülőket gyermekük aktuális fejlettségi állapotáról, fejlődési üteméről, az esetleges problémákról. A gyermekek aktuális cselekvéseit, magatartását, létrehozott alkotásaikat, feladatmegoldásukat a pozitívumok előtérbe helyezésével, konkrétan értékelik.

³ A holisztikus szemléletű pedagógia olyan nevelés, fejlesztés, amely az embert a maga teljességében: testi, lelki, szellemi és szociális egységében szemléli.

Házirend

Az intézménybe járó gyermekek védelmének érdekében hozott szabályokat, az óvoda szokásait, hagyományait, ünnepeit, valamint a hiányzás (gyermekek) igazolásának szabályait tartalmazza.

Szervezeti és Működési Szabályzat és mellékletei

Az intézmény működésével kapcsolatos általános és konkrét alapelveket és szabályokat rögzítő dokumentum, mely vonatkozik az óvodával kapcsolatba kerülő valamennyi résztvevőre. Tartalmazza a feladat- és hatásköröket, a helyettesítés és az ellenőrzés rendjét. Mellékletét képezi az **Adatvédelmi szabályzat és a munkaköri leírás mintát.**

Megtalálható az intézmény Fenntartójánál, az igazgatónál, valamint az óvoda honlapján, a mindenkor hatályos jogszabályoknak megfelelően elkészítve.

- **Panaszkezelési Szabályzat**

- **Éves unkaterv és Éves beszámoló**

- **Ovi-Kréta felület, ami egyben:**

- **Felvételi- és mulasztási napló**
- **Óvodai csoportnapló**

- **A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció**

- **Felvételi -és előjegyzési napló**
- **Törzskönyv**

II. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az egészség-, és környezeti nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű.

- Mintakövetés által, biztonságot, egészséges életfeltételeket, személyiségfejlesztő tevékenységeket, és napirendet biztosító közegben valósul meg.
- A gyermekek egyéni különbözőségét tiszteletben tartó, személyre szóló gondoskodást, nevelést jelent, melynek **tevékenységformái:**

- ~ a szabad játék,
 - ~ az egészséges életmódot alakító cselekvések gyakorlása,
 - ~ mindennapos mozgásfejlesztő tevékenységek,
 - ~ a környezettel harmóniát teremtő spontán tapasztalások.
- Az óvodás gyermekekhez érzelmvilágához közelálló formában, kutató, felfedező, gyönyörködő szemlélettel közelítünk a természeti környezethez, növényekhez és állatokhoz, ami érzelmi kötődést teremt, természetessé válik számukra azok védelme és tisztelete.
 - Az óvoda építészeti, tárgyi kialakítása, működése környezettudatosságot tükröz, kiemelten figyelmet kap az anyagok újra hasznosítási lehetősége, takarékos felhasználása, a környező élővilág és épített környezet védelme, a használati tárgyak, eszközök minősége és biztonságossága.
 - A másik személyének elfogadása természetes módon valósul meg nevelési rendszerünkben, erre neveljük gyermekeinket. Az óvoda elfogadó, bátorító miliójével pozitív életszemléletet közvetítünk, ahol természetes a fejlődésbe vetett hit csakúgy, mint a személyes tulajdonságok értékének elismerése.
 - Valljuk, hogy a gyermekek pozitív énképének, önismeretének alakításával a világra nyitott, öntevékeny, önmagáért és a közösségért felelősséget vállaló gyermekeket nevelünk.
 - A gyermekek testi épsége, egészségük megőrzése valamennyi óvodai dolgozó cselekedeteit, magatartását, attitűdjét meghatározza. A gyermekek érthető formában, játékosan, rendszeresen gyakorolhatják a veszélyhelyzetek elkerülését, és az egészségmegőrző tevékenységeket pl. tisztálkodás, orrfújás, egészséges ételek fogyasztása, testápolás, pihenés, mozgásos tevékenységek.
 - A szülők számára egészségmegőrző, környezetvédő programok, rendezvények, előadások nyílt napok formájában közvetítjük mindezen elveket és tartalmakat.

12. A GYERMEKESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen

Célok

- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beiratásának támogatása,
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása.

Intézkedések

- A szülők munkába állását támogató nyitvatartás kialakítása.
- Felvételi kérelmek elbírálásának kiemelt szempontja az esélyegyenlőség.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását).
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével, és érzelmeik tiszteletben tartásával.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása.
- Intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése.
- Pedagógus módszertani kultúrájának megújítása, korszerű, kultúraazonos pedagógiai eljárások konfliktuskezelési technikák elsajátítása.
- A továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést – helyezük előtérbe (az integrációs programokat, formákat, módszereket terjesztjük).
- A beóvodázási programért felelős személy vagy team kijelölése.
- A belső kommunikáció hatékonyságának biztosítása.
- Egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz.
- Egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása, egyéni fejlesztési terv alapján – esetmegbeszélések.
- Anyagi támogatás biztosítása (fenntartói, alapítványi, pályázati).
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása.
- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok szervezése.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).

- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzübeli hozzájárulások fedezetének hiányában).
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:
 - ~ gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása),
 - ~ védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beiratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás),
 - ~ szakszolgálatok (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása),
 - ~ civil szervezetek (a gyermekek óvodai beiratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés).
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése).
- Az érintett iskolákkal közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (esetleg DIFER mérés 5 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

13. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekvédelmi munka, védelem minden gyermekre kortól, nemtől, vallástól, származástól független odafigyelést, gondoskodást jelent.

A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése a saját családjában történő nevelés során valósul meg. Ha ezt a folyamatot valamilyen gátló tényező befolyásolja, akkor az intézmény feladata ezt a helyzetet felismerni, és a gyermek fejlődését elősegítő megoldásokat megkeresni.

A gyermekek, fejlődésében, életében bekövetkezett változásokat az óvodapedagógusok fedezhetik fel leghamarabb, az ő szerepük meghatározó.

A gyermek szocializációjának legfontosabb feltétele, hogy tartós személyes szeretetkapcsolatban, azaz pozitív személyes kapcsolatban éljen közvetlen környezete tagjaival. Ez a

kötődés teremti meg a gyermek számára a biztonságot, védelmet, tevékenységre készítést, a keresztyén minta elfogadását. A szeretetteljes kötődés színterei a család, a vele összefüggő felnőtt és kortárs csoportok, a felnőttek, és a kultúrában fellelhető értékek szereplői (mesék, bibliai történetek).

Célja

- a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztettség kialakulásának megelőzése,
- az óvodába beíratott és járó gyermekek problémáinak korai felismerése, kezelése,
- a gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztettség kialakulásának megakadályozása, csökkentése, hogy hátrányos helyzetbe tartósan ne kerüljön, vagy hátrányos helyzetükből ne váljék veszélyeztetetté.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai

- biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni,
- a családok, minél átfogóbb megismerése,
- rendszeres tájékozódás a szülőktől a problémákról, változásokról, eredményekről,
- a problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, okok felismerése, és ha szükséges, ehhez szakember segítségének igénylése,
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervekészítés, és annak megvalósítása,
- az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részvétel, a szűrővizsgálatok szükség szerinti javaslása,
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az illetékesek felé,
- a szülőkkal való együttműködő kapcsolat kialakítása,
- jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között,
- a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre,
- nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket- feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét,
- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése,
- a nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel,
- helyi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel,
- évente egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal,
- munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten,
- amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait,
- elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvodapedagógusaival,
- tájékoztatót tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, szakmai fórumok alkalmairól,
- javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a környezettanulmányok elkészítésében,
- a gyermekvédelmi munkát segítő partnerkapcsolatok folyamatos ápolása,
- az óvodán kívüli társ és segítő intézményekkel történő rendszeres együttműködés.

Az igazgató gyermekvédelmi feladatai:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása,
- a problémák, tünetek felismerése,
- szakember, szakszolgálati segítség igénylése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése,
- a támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai:

- kötelesek jelezni a gyermekvédelmi felelősnek, ha a gyermek elbeszélései, viselkedése olyanra enged következtetni, ami fokozottabb figyelmet igényel – ezt követően családlátogatáson bizonyosodik meg a probléma valódiságáról,
- az óvodapedagógus a hátrányokat az óvodai nevelés eszközeivel igyekezzék enyhíteni (egyéni bánásmód elve),
- kiemelt figyelmet fordít azokra a gyerekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi-kulturális hátrányok gátolják,
- szem előtt tartja, hogy az óvodáskorban a hátrányok mindenekelőtt gyermek érzelmeit érintik. A gyermek magatartásában és teljesítményében megnyilvánuló negatív jelenségek alapja rendszerint ilyen tényező. Tudatában kell lennie annak, hogy az úgynevezett halmozott hátrányok is ezen talajon jönnek létre,
- a szülők bizalmát el kell nyernie, mivel a segítség elfogadó és egyéni bánásmódhoz szükséges feladatokat, eljárásokat igényel,
- a fejlődés állomásait folyamatosan regisztrálja, a konkrét eseményeket rögzíti a gyermek személyiség lapjára,
- feljegyzi a családban bekövetkezett változásokat, a családdal való együttműködés történéseit, a kapcsolatépítés feladatait.

14. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok:

- mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,

- a megszokott cselekvések, mindennapi csemények, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása,
- partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel,
- differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarati tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében (ld. „Óvodai élet tevékenységformái” fejezetben),
- lehetőségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével,
- népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
- népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése,
- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, élelmeczés, könyv...),
- szabadidős programok biztosítása a gyermekek számára,
- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- tanulást segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer),
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

14.1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célok

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,

- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával.

Feladatok

- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,
- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,

- az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

15. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE AZ ÓVODÁBAN

„Segítségem az Úrtól jön, aki az eget és a földet alkotta.” Zsoltárok 121, 2

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek meghatározása a 2011. CXC. törvény 4. § 13. pontja értelmében:

- a) *különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*
- aa) *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*
- ab) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*
felsorolás folytatás – látássérült, hallássérült
- ac) *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,*
- b) *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,*
- c) *tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,*

15.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

Sajátos nevelési igényű gyermek

A 2011.CXC törvény 4.§ 25. pontja értelmében – *„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”*

Intézményünk az Alapító Okiratában meghatározottakkal összhangban enyhe értelmi-, illetve beszéd fogyatékkal élő gyermekek ellátását biztosítja.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól

eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

Célok

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képessége területeinek fejlesztése
- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legcredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen
- a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében

Feladatok:

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás
- a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI-s gyermekkel kapcsolataiban
- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel (team munka)
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében
- korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia)
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében
- pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek

- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz
- elfogadják önmagukat és egymást
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek
- képesek az alkalmazkodásra
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére

15.2. Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztése intézményünkben integráltan, a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során valósul meg.

A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik a közös élmények, tapasztalatok, minták, melyeket a gyermek a gyermekcsoportban megél.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság Szakvéleményében foglalt fejlesztési területeket gyógypedagógus segítségével fejlesztjük az előírt óraszámban.

A heti kötelező fejlesztéseken túl a gyermekcsoportban történő megsegítést az óvodapedagógusok a gyógypedagógustól kapott instrukciók alapján végzik.

A fejlesztés célja:

- Az enyhe értelmi fogyatékos gyermek az ép társaival való együttnevelés során a tankötelezettségi-kor elérésére váljon iskolaéretté. Amennyiben erre lehetőség van, a gyermek többségi általános iskolában a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdhesék meg iskolai tanulmányaikat.

Feladat:

- A gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítéséről való gondoskodás.
- A fejlesztés során figyelembe vesszük a gyermek aktuális igényét és ehhez biztosítjuk a megfelelő ismereteket, tevékenységformákat, módszereket, szervezeti kereteket.
- A téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció és a szociális alkalmazkodás fejlesztése az óvodapedagógus feladatai közé is tartozik. A gyermek beilleszkedését segítjük azzal, hogy a befogadás érzelmi hátterét körültekintően biztosítjuk a szülők, a pedagógusok és a csoportba járó gyermekek részéről.

15.3. A többi gyermekkel együtt nevelhető, integrálható értelmi, Down-szindrómás gyermek:

Az értelmi fogyatékos gyermekek esetében jellemző lehet a figyelem és magatartás zavar és az érdeklődés gyengesége, az emlékezeti folyamatok lassabb fejlődése, illetve a mozgás- és beszédfejlődés elmaradása.

Szükséges a teendők konkrét meghatározása, hogy az alábbi területeken vannak-e elmaradások. Az önkiszolgálás, a kommunikáció, az önirányítás (feladatmegoldás, segítségkérés, kezdeményezés), a közösségi élethez szükséges készségek (a másik érzéseinek felismerése, együttműködés, a viselkedés szabályozásának készsége), a közösség nyújtotta lehetőségek kihasználása; az egészség és biztonság megőrzése, a tanulási képesség (elsősorban olyan alapkészségek tekintetében, amelyek megalapozzák az iskolai tanulást), a szabadidős tevékenységek, a munkavégzés területén.

Célok és feladatok:

- az alapmozgások kialakulásának, fejlődésének elősegítése: a mozgáskoordináció (nagy- és finommotorika), a testséma és a percepció (érezkelés, észlelés) fejlesztésének területén egymással párhuzamosan, egymást kiegészítve történjen.
- a közösségi élethez szükséges minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlődésének segítése
- a spontán tanulás, a társakkal való együttműködés, a kommunikáció fejlődésének elősegítése olyan élmények, tapasztalatok és minták biztosításával, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban él meg
- a gyermek érdeklődésének és motivációjának felkeltése és folyamatos biztosítása

Gyakorlatba helyezve:

- Megfelelő motiváció keresése. Zárjuk ki a zavaró ingereket
- Egyszerű, rövid mondatokat fogalmazzunk meg. Több lépésből álló utasításokat nehezen hajt végre.
- Míg a gyerek fejlettségi szintjének megfelelő gyakorlatot válasszunk, aminek a végrehajtására van esélye. Hagyjunk időt a megértésre, hosszabb időre van szüksége, hogy válaszoljon vagy eldöntsen valamit
- Szóljunk a gyereket a nevére, ha hozzá beszélünk.
- Figyeljünk a sorrendiségre is. A logikus sorrendet mi állítsuk fel, ne az olyan gyerektől várjuk ezt el, aki nehezen dolgozza fel a beszédet.

- Támaszkodjunk a látásra. A vizuális szemléltetés szerepét nem lehet túlhangsúlyozni: a képek, feliratok a feldolgozást, a megértést, és az emlékezést is segítik.
- Ha ismerjük a gyerek nagymozgáshoz való viszonyát, hatékonyabban tudunk neki segíteni a tanulásban: előre tudjuk, mely feladatokat találja vonzóknak

15.4. Beszéd fogyatékos gyermek (nyelvfejlődési és beszédzavarok)

A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vizsgálatát követő szakvélemény alapján beszéd fogyatékos diagnózissal rendelkező gyermeket beszéd fogyatékosnak tekintjük.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok megnyilvánulásai:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje
- beszédértés és beszédészlelés nehézsége
- kifejezőkészség nehézsége (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség)
- a beszéd-szerveződés nehézsége (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága)
- a beszéd-szervi működés gyengesége
- a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya
- a verbális tanulás lassú fejlődése

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavarra mellé társulhatnak részképességzavarok:

- diszlexia-, diszgráfia-, diszkalkulia veszélyeztetettség
- magatartási problémák

A fejlesztés célja:

- A beszéd fogyatékos gyermek sokoldalú, prevenciós fejlesztése
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés

Feladat:

- Tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől (szakvélemény) a terápiás terv meghatározásán (logopédus) túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása (logopédus, óvodapedagógus összehangolt tevékenysége)
- Módszerek célszerű alkalmazása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével.
- A kinezteziás, a hallási-, a látási-, a beszédmozgási benyomások egymást erősítő fejlesztése.

- Anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.
- Speciális terápiák alkalmazása szakemberek segítségével – logopédus, gyógypedagógus a *Szakvéleményben* meghatározott óraszámban.

Kiemelt feladat:

Az ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, csclckvésbe ágyazott játékos módszerekkel.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása
- az értelmi fejlesztés
- a mozgás és észlelési funkciók, valamint
- a vizuomotoros koordinációs készség javítása
- érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és
- módszerek alkalmazása egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

Az enyhe értelmi- és beszéd fogyatékos gyermekek ellátása a Református EGYMI feladata logopédus és gyógypedagógus biztosításával.

15.5. Látássérült gyermek

A látássérült gyermek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is a 0-0.33 (0-33%-os látásteljesítmény) közötti.

Látássérült az a gyermek is, akinek látótere – tekintése fixációs pontjától mindkét irányban 10° , azaz teljes szélességében legfeljebb 20° .

Látássérült gyermekek a nevelés szempontjából lehetnek: vakok, aliglátók és gyengénlátók. A speciális, gyermekekre szabott pedagógiai program meghatározója a látásélesség mellett: a látássérüléshez esetleg csatlakozó egyéb fogyatékoság, rendellenesség.

Kiemelt feladat:

A gyermek segítése:

- a közös játékban
- a közösséghez való alkalmazkodásban
- a viselkedési formák megtanulásában és gyakorlásában
- a közösség előtti szereplésben

Kiemelt terület:

- az önkiszolgálás megtanítása
- a tárgyak és helyük megismertetése
- a rendszeretet
- a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztán tartása

Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait, különös tekintettel az adott szembetegségre.

- Az óvodai nevelésben részesülő vak gyermekeknél (nóvizus:0) is kiemelt szerepet kap a játék, ami tág lehetőséget ad az ép érzékszervek aktivizálásával a hallás, a tapintás, a szaglás, az ízérezkelés, mozgás-ritmus, tájékozódási képesség intenzív fejlesztése.
- A vak gyermekek fejlesztésében hangsúlyos a zenei nevelés, mely egyszerre fejleszti a hallást és a mozgást.
- Az önkiszolgálás terén életkoruk és sérültségük mértéke szerint önállóság kialakítása.
- A környezetük valóság-hű megismerése széles körű érzékeltetéshez, a biztonságos téri tájékozódás támpontokhoz kötötten valósítható meg.
- Az eszközök kiválasztásánál – színek helyett – elsődleges szempont a jól tapinthatóság biztosítása.
- A környezet kialakításakor tapintható jelzések alkalmazása, a bútorok lehetőség szerinti állandó rendje javasolt.
- A számélmények kialakulását az akusztikus minták, a mozgás és a verbális kifejezések is hatékonyabbá teszik, az óvodai foglalkozások során a hatrekeszes dobozok, gombás-, szöges táblák alkalmazása a Braille-írás-, olvasásrendszer megtanulását készíti elő.
- Az aliglátó gyermekek (vizus: a fényérzéstől 10 %-os látásteljesítményig) adottságaik szerint, vagy a tapintó-halló, vagy a látó-halló (tapintó) életmódra készíthetők fel.
- A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó gyermekek (pl. fényérzékelők, színeket felismerők).
- A fejlesztés fő területei megegyeznek a gyengénlátó gyermekek nevelésének elveivel.
- A gyengénlátó gyermekek (vizus: 10 %-os látásteljesítménytől 33 %-ig) főleg látásuk útján tájékozódnak a világban, de az ép látásúakhoz képest sokkal közelebről, kisebb térben tudják azt használni. Nevelésük speciális optikai eszközök segítségével a vizuális megismerés útján történik, de jelentős szerep jut a nevelésben a többi, elsősorban a hallási és tapintási analízator kompenzatív működésének is.

- Kiemelten fontos a testtartási hibák megelőzése, a helyes testtartás megtanítása, az ehhez szükséges környezet (pl. dönthető asztallap, egyéni megvilágítás) biztosítása.

A gyengén látó gyermek fejlesztésének kiemelt területei:

- A környezet vizuális megismertetése
- Látásnevelés – a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben.
- A nagymozgás fejlesztése – mozgáskoordináció, mozgásbiztonság
- Térbeli tájékozódás – a látás felhasználásával
- A finommozgás fejlesztése – a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése
- A látás-mozgáskoordináció fejlesztése – a finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.
- A hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást.
- A tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

15.6. Hallássérült gyermek

Kiemelt feladatok

- A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek (a beszédterületben mért hallásvesztés 90 dB, vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztés feladatai:
- a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése
- a hangos beszéd aktív használatának építése
- a beszédértés, a szókincsfejlesztés
- a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése
- a beszédérthetőség folyamatos javítása

A nagyothalló – gyermekeknél a beszédterületben mért hallásvesztés 30-45 dB közötti, középsúlyos esetben 45-65 dB közötti, súlyos esetben 65-95 dB közötti hallásvesztésget mutató gyermekek esetében:

- a nyelvi kommunikáció megindítása és/vagy fejlesztése
- a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése
- a beszédértés, a szókincs fejlesztése
- a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése
- a beszédérthetőség folyamatos javítása

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében

- a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása
- szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata
- a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe
- A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik, vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája:

- beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével
- fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van (többségi óvoda, szükség esetén logopédiai csoport).
- teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, csetleges – a pszichés fejlődés zavara miatt – beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk, valamint a családi háttér, a fogadó intézmény integrációs szintje a speciális pedagógiai megsegítése.
- A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy a pszichés zavara) fogyatékoság is súlyosbitja a fejlesztés lehetőségét.
- A foglalkozás döntően szurdopedagógiai és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik.
- Fejlesztésüket eredményesen egyéni, vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

15.7. Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus a szociális, kognitív és kommunikációs készségek fejlődésének minőségi zavara, amely a személyiségfejlődésnek egészét átható, úgynevezett pervazív zavar.

Célok:

- A szocializációs készségek fejlesztése
- A kommunikációs készségek fejlesztése

Feladatok:

- Tárgyi-, személyi állandóság biztosítása

- Megfelelő idő biztosítása a tevékenységek végzésére
- Viselkedési szabályok, helyes viselkedési minták, énkép, önismeret, érzelmek kifejezése, önkontroll tanítása
- A kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápiaja

15.8. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási-, figyelem-, vagy magatartás szabályozás zavarral) küzdő gyermek

- A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulásai jellemzik.
- Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat.
- Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak.
- Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Célok:

- Az egyénre jellemző pozitív tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése.
- A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése.
- Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása.

Feladatok:

- A szakértői bizottság véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával.
- A szülővel együttműködve a „különbözőség” korai felismerése, diagnosztizálása (amennyiben a probléma az óvodában realizálódik).
- A teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése.
- Megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készültséget.
- Egyénre szabott, egyéni ütemben történő fejlesztés kidolgozása, komplex kezelés biztosítása a gyermek fejlődése érdekében.

- A gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- A gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- A gyermekek egyenetlen fejlődéséből adódó teljesítménykülönbségek felismerése, differenciált tevékenységek esetenkénti felzárkóztatás és tehetséggondozás együttes alkalmazása.
- A szülő-pedagógus partneri viszony kiépítése érdekében a szülők felkészítése, segítése.

15.9. A Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 3. pontjába foglalt törvényi definíció szerint „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottnan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”.

Célok:

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határon belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket.

Feladatok

- a *Szakvéleményben* megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a BTM-es gyermekek kapcsolataiban,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka),

- kapcsolattartás a szülőkkel, családdal az együttműködés sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt, - egyéni bánásmóddal -,
- az utánzásos-, és szociális tanulás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a szakvéleményben megjelölt képességek elérik a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra, eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik:

- nagyméretű tükör
- egyéni fejlesztéshez logopédiai tükör
- vizuális tábla
- mozgásfejlesztést elősegítő eszközök
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok

Gyógypedagógus általános feladatai:

- Az SNI szakvéleménnyel rendelkező gyermekek alapos, többirányú megfigyelése a csoportban tevékenység, játék közben.
- A szülő bevonása irányított kérdésekkel, anamnézis felvétele a probléma okainak tisztázására.
- A szakvélemény alapján kell a gyermek fejlesztését még hatékonyabban végezni.
- Biztosítani kell a szülők és óvodapedagógusok felé, hogy egy-egy fejlesztő tevékenységet meglátogassanak, így várható el a szülőtől, hogy partner legyen.

- Minden fejlesztésben részesülő gyermekről egyéni fejlődési lapot kell vezetni (Tü. 356.sz. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció – egyéni fejlődési lap – Külvív; Tü, 357. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció – egyéni fejlődési lap – belív)
- A kívánt cél elérésekor összegző véleményt kell készíteni, amely egyben lezárja a fejlesztést.

Integrált nevelés során elvárt eredmény:

- Az integrált nevelés eredményeként a sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre.
- Olyan szemléletformálás, mely a felnőttek és a gyermekek körében egyaránt biztosítja a normától való eltérés elfogadását, tolerálását.

15.10. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

„Ki milyen lelki ajándékot kapott, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai.” 1Péter 4, 10

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

(2011. CXC. törvény a Köznevelésről 4. § 14.)

Célok:

- a tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerése
- tehetsége kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása

Feladatok

- ingergazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása,
- az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése,
- fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása,
- egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása,

- megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása,
- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetenciahatárokon belül,
- a beilleszkedés segítése,
- változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére,
- sokszínű játékforma felkínálása,
- adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása,
- a kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával,
- a családok segítése, tájékoztatása,
- gyenge oldal erősítése,
- a megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

15.11. Az állatasszisztált terápia

„Örvendezzen az Úr az Ő teremtményében.” Zsolt. 104: 8)

Intézményünkben 2023 szeptembere óta új pedagógiai módszerként alkalmazzuk az állatasszisztált terápiát, közismertebb nevén a kutyaterápiát.

A kutyaterápiás fejlesztés célja

A kutyaterápiában részt vevő gyermek szenzoros, szenzomotoros funkcióinak játékos ingerlése segíti a mindennapokban való aktív részvételt, a külvilág ingereinek szélesebb körű felfogását és feldolgozását, a szociális interakciókban való egyre tudatosabb részvételt.

Az állatasszisztált terápia fogalma

Az állatasszisztált terápia olyan program, mely során a terápiás kutya segítségével biztosítjuk, hogy a gyerekek fizikai, érzelmi, szociális, kognitív, társas funkciói fejlődjenek.

A kutya motiváló hatása

A kutyák létükből, fizikai jellemzőikből adódóan sokféle, változatos alapingert hordoznak, melyek segítségével kitűnően fejleszthetők a gyerek készségei. A kutya, mint eleven, mozgó, érzelmi-indulati lény, javítja a pszichés aktivitást. Az állat jelenete oldja a stresszt, jelenlétében fokozott a testi, lelki aktivitás. A családi, lelki terhek feldolgozásában is aktívan tud segíteni. A kutya-gyermek kapcsolatban nő a gyermek kompetencia érzése. A kutya viselkedése jó alapot biztosít az utánzásra. Gondozása, (etetés, fésülés) megalapozza a későbbi munkavégzéshez szükséges készségeket. A terápia során az ismeretszerzés

sokrétűbbé válik, a figyelem és az összpontosítás aktívabb lesz. A terápia lehetőséget biztosít a differenciáló feladatok végzésére egyéni fejlettségi szint alapján.

A kutyaterápiás foglalkozás tartalma

A terápiát végző személy (gyógypedagógus), a fejlesztőpedagógussal team munkában közösen dolgozik. A foglalkozások tematikája igazodik intézmény programjaihoz, ütemtervéhez, a csoportok fejlettségi szintjéhez, mindezeket figyelembe véve dolgozzák ki fejlesztési tervüket. A kutyaterápiában résztvevők száma: max 10 fő/ csoport.

Szakaszai:

- 1.) bemutatkozás és a balesetmentes kutyaterápia szabályainak lefektetése Ismerkedés a kutyával, mindenki megsimogathatja.
- 2.) munkafázis - közösen meghatározott fejlesztendő területek, fejlesztési célok megvalósítása szituációs játékokkal melyben a kutya is aktívan részt vesz.
- 3.) lezárás -nyugodt légkört teremtve lassú, halk megnyugtató zene hallgatása közben lehet a kutya szívhangját hallgatni, mellé feküdni, felkészülni a búcsúzásra. - a gyerekek értékelése - érzelmi leválás, búcsú

Módszerek:

- Bemutatás - Beszélgetés - Magyarázat - Kérdezés - Személtetés - Rögzítés - Irányítás mellett történő cselekedtetés.

Az fejlesztést végző szakember (gyógypedagógus, óvodapedagógus, felvezető) feladatai:

- Figyelemfejlesztés, pontosság fejlesztése; emlékezet,memória fejlesztése;
- Motoros és orientációs képesség fejlesztése
- Téri tájékozódás fejlesztése: iránygyakorlatok, viszonyfogalmak, agyféltekei dominancia kialakulásának támogatása - kezesség;
- Szociális képességek fejlesztése: beilleszkedés, kooperáció, alkalmazkodás képességének fejlesztése, társakra való odafigyelés, társas viszonyok fejlődése, türelem fejlesztése;
- Énkép - éntudat fejlesztése; önismeret fejlesztése: külső és belső tulajdonságok, testrészek és funkcióik, érzékszervek és funkcióik, testséma kialakulása;
- Személyiségfejlesztés, felelős gondolkodás kialakítása, fenntartása;
- Környezettudatos, egészséges életmód kialakítása és fenntartása;

- Problémamegoldó készség fejlesztése; kudarcűrés fokozása;
- Vizuális és auditív emlékezet fokozatos felépítése a szavakon át a mondatokig, beszédkezdő felkeltése, szinten tartása
- Bazális stimuláció, minden érzékelési terület bevonásával:
 - -szomatikus ingerlés fejlesztése
 - -vesztibuláris ingerlés fejlesztése
 - -akusztikus érzékelés fejlesztése
 - -taktilis orientáció fejlesztése
 - -szaglás érzékelés fejlesztése

A kutyaterápiás fejlesztés várható hatásai

A terápia során végzett kutatások során azt tapasztalták, hogy a gyermekek viselkedésében több területen is pozitív változás történt:

- a kutyák folyamatos jelenléte motivációs erejű, ami jó hatással van a figyelem fejlődésére, a gyermekek figyelmi ideje nőtt, feladathelyzetben figyelmük irányíthatóbbá vált.
- fejlődtek az akarati megnyilvánulásai, kitartóbbakká váltak, fejlődött én tudatuk;
- a kialakított elemi szenzoros kapcsolatok segítségével javultak a gondolkodási műveletek (pl. összehasonlítás, sorrendiség)
- fejlődtek a gyerekek együttműködési készségeik, kommunikációs-készségük, és kedvük.
- fejlődött toleranciájuk, szociális készségük
- konfliktuskezelési készségük, empátiás készségük fejlődött

15.12. Inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő gyermekek speciális ellátása

1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátásának speciális eljárásrendje

Intézményünkben a szülő kérése alapján biztosítjuk az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátását.

Az ellátáshoz szükséges tanúsítvány az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen szerezték meg kollégáink. A képzés során a feladatra kijelölt dolgozók a szükséges elméleti ismereteken túl elsajátították a vércukorszint mérését és az inzulin beadásának módját. A gyermek ellátását szakorvosi előírás szerint végzik.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet alapján igényelheti a

diétás étrend biztosítását. A diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján az intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- szülői kérelem benyújtása mellékelv szakorvosi javaslattal
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról
- a gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása
- az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása
- kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük,
- képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására,
- képesek az együttműködésre,
- erősödik önbizalmuk,
- kimagasló képességterületén többlettudással rendelkeznek,
- kreativitásuk fejlett,
- tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni,
- kiemelkedő képessége megjelenik szerepjátékában.

Szülő/törvényes képviselő feladata:

- gondoskodik az eszközökről és az inzulinról, amelyek szükségesek a gyermek ellátásához
- megadja a vészhelyzeti elérhetőségeket, amelyeket váratlan helyzetekben használni lehet
- megadja a gyermek étkezési rendjét
- jelzi az óvodának, ha változik az ellátási terv
- megtanítja a gyermeknek, hogy szóljon bármelyik dolgozónak, ha rosszul érzi

magát

- gondoskodik arról, hogy a gyermeknél mindig legyen kéznél (öltözőszekrényben, vagy a csoportban dolgozó felnőttnek átadva) gyorsan felszívódó szénhidrát arra az esetre, ha leesne a vércukorszintje

Az intézmény feladata:

- egyeztet a szülővel/törvényes képviselővel az ellátási tervvel kapcsolatban
- egyeztet a gyermek napirendjéről
- megállapodik arról, hogy milyen esetben kell értesíteni a szülőt/törv. képviselőt
- gondoskodik a gyermek állandó felügyeletéről

15.13.A fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermek ellátása

Szülő kötelessége bejelenteni amennyiben tudomása van allergiás reakciókról gyermeke kapcsán.

Az anafilaxiás reakció egyértelmű jele, ha nagyon rossz közérzet alakul ki. A következő tünetek percekben belül megjelennek, így különösen fontos, hogy azonnal kezdje el a pedagógus a gyermeket kezelni: - nehézlégzés, zihálás - a nyelv duzzanata - duzzanat/szorító érzés a torokban - az arc/ajkak/szemhéjak duzzanata - a beszéd akadályozottsága és/vagy rekedt hang - köhécseles vagy folyamatos köhögés - eszméletvesztés és/vagy összeesés - sápadtság és elesettség (kisgyermek) A fenti felsorolás nem tartalmazza az összes tünetet.

Minden esetben ki kell hívni a mentőket, mivel a tünetek újra kialakulhatnak, súlyosbodhatnak.

15.14. MÉRÉS- ÉRTEKELES

Az óvodában a mérés legfontosabb módszere a gyermek megfigyelése, melyet az óvodapedagógus meghatározott céllal, tervszerűen, rendszeresen végez, ennek eredményét rögzíti. A mérés eszköz a gyermek fejlettségi szintjének megállapításához, a fejlesztési irány meghatározásához. A fejlődés követésére kidolgozott saját intézményi mérési rendszert, illetve központi mérőrendszert használunk, hogy óvodába lépéstől az iskolakezdésig reális képet kapjunk a gyermekről. A megfigyelés, mérés eredménye iránymutatást ad a fejlesztési terület meghatározásában.

Mérés az óvodában

A mérés módszerei: megfigyelés, beszélgetés, játékos feladatlapok, iskolakészültséget mérő feladatsor.

A gyermek fejlettségének nyomon követését a **csoportnapló** tartalmazza.

- ❖ Tanköteles gyermekeket DIFER mérőeszkővel mérjük minden év novemberében. Az eredmények elemzése után tudjuk meghatározni a fejlesztési területeket, tudatos tervezett tevékenységekkel egyéni, illetve mikrocsoporthoz formában.
- ❖ Szociometria módszerrel vizsgáljuk a csoportok szociális, közösségi eredményeit, a gyermekek társas kapcsolatait.

Értékelés az óvodában

Az értékelés alapelvei: az óvodapedagógus az értékelést meghatározó személyiség és közösségalkotó tényezőként alkalmazza. A gyermek képes szárnyalni pozitív megerősítéssel támogató környezetben, ezért elengedhetetlen tényező a sok biztatás, dicséret a fejlődéshez.

Az óvodapedagógusaink arra törekszenek, hogy a gyermekek minél több pozitív megerősítést kapjanak a tevékenységek során, amely segíti a gyermek reális énképének, önértékelésének fejlődését. Minden gyermeket saját magához mérten, differenciáltan értékelünk.

Az értékelés módszerei:

- szóbeli közlés (erősségek kiemelése, gyengeségek pozitív módon való megfogalmazása),
- metakommunikációs eszközök (mosoly, gesztus, mimika, tekintet, simogatás).

16. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

16.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése

Elvei

- Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg.
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása, az együttműködésben a konstruktív szemlélet.
- Kiemelten fontos a nyitottság, az óvodai életbe való betekintés lehetősége, az együttnevelés során az elvek minél teljesebb közelítése, a nehézségek őszinte feltárása, és közös megoldásra törekvés.

Tartalma

- A szülők, gyermekek, pedagógusok számára szervezett közös programok, tevékenységek, együttműködési lehetőségek, melynek során mintát adunk, érzelmi kötődést alakítunk ki.
- Szülői igények, vélemények megismerése, a pedagógiai célok és a gyakorlati munka bemutatása, tájékoztatás a szülőket érintő kérdésekről.
- Egyházi és óvodai ünnepeken, szeretet-vendégségen való részvétel, mely módot és lehetőséget ad keresztyén szellemiségünk megismerésére, hitünk elmélyítésére.

Formái

- *Egyéni beszélgetések a szülővel, gyermekkel* közösen (beiratkozás, ismerkedés az óvodával óvodakezdés előtt, családlátogatás, anyás beszoktatás, játszódélután, ünnepi készülődések, növények ültetése, udvarrendezés).
- *Nyílt napok*, melyek során mélyebb betekintést adunk a gyermekek óvodai életéről, tevékenységeiről (játék és tanulási tevékenységek megfigyelése).
- *Ünnepi rendezvények*, melyek a meghittség, összetartozás élményét adják (Karácsony, Advent, Anyák napja)
- *Kirándulások sportnapok*, melyek a szülők közösségének alakulását is elősegítik (ügyességi sportjátékok az óvodában, külső helyszíneken, egész napos kirándulás a természetbe).
- *Közös áhítatok, gyülekezeti összejövetelek*.
- *Fogadóóra* keretében félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről fogadóóra keretében a szülők. A pedagógusokkal megbeszéljük a továbblépés közös feladatait, illetve a gyermek óvodai életével kapcsolatos egyéb kérdések megbeszélésére itt nyílik lehetőség. A fogadóórát mindkét fél kezdeményezheti.
- *Csoportos szülői értekezleten* évente három alkalommal beszéljük meg a pedagógusok és szülők a csoport életével kapcsolatos eredményeket, újabb közös feladatokat, a szülőket érintő programok szervezését.
- *A szülők közössége* véleményével, otthoni tapasztalataival, javaslataival segíti a pedagógusok munkáját. Képviselőik útján véleményt fogalmaznak meg, javaslatot tesznek a nemzeti köznevelési törvényben nevesített esetekben, mely jogukról előzetesen tájékoztatást kapnak.
- *Szülőkkel közösen szervezett alkalmak*, melynek célja az intézmény és a szülők közötti kapcsolat erősítése:

~ Népmescdélután

- ~ Márton nap
- ~ Adventi alkotónap
- ~ Szülők bálja
- *A szülők közössége* évente véleményével segíti ezen kívül az óvodapedagógusok és az óvoda szakmai munkáját, valamint az óvodavezető irányító, kapcsolatépítő tevékenységét.

16.2. Az intézményen belüli szakmai kapcsolatrendszer

Munkaközösség – kis intézmény lévén egy munkaközösség megszervezése célszerű – pl. Innovációs Munkaközösség, akinek feladata az adott nevelési év kicmelt feladatának új pedagógiai módszerekkel, hatékony pedagógiai irányzatok összegyűjtése, mellyel a fejleszhető területeken az intézmény hatékonyabbá válhat

Belső Önértékelési Csoport

Feladata a pedagógus, a vezető és az intézmény belső önértékelésének megszervezése, elkészítése, a pedagógusok által elkészített önfejlesztési tervek és az intézményi intézkedési terv megvalósulásának nyomon követése

16.3. Kapcsolat a fenntartóval

Elvei

- Bizalom, és a magas színvonalú feladatvégzésre való elkötelezettség a kapcsolatépítés és a napi munka során.

Tartalma

- Rendszeres kapcsolattartás az óvoda működési feladatainak naprakész ellátása érdekében a Mezőrsi Református Egyházközséggel.
- Az óvodavezető a fenntartó által meghatározott időszakonként beszámol az intézmény működésével, gazdálkodásával, pedagógiai, tanügyigazgatási, humánerőforrás helyzetével kapcsolatos helyzetről.
- A fenntartó egyházközségen kívül a működéssel összefüggő adatok és információk eljuttatása a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatási Irodája felé.

Formái

- Személyes találkozók, igazgató tanácsülések, megbeszélések, vezetői értekezletek, konferenciák, szakmai rendezvényeken való részvétel, írásbeli beszámoló, e-mail és telefonos kapcsolat, kiadványok, publikációk.

16.4. Kapcsolat a gyülekezettel

Elvei

- Az óvoda nevelőközössége kezdeményező a kapcsolatépítésben, szem előtt tartják az óvoda missziós szerepét.

Tartalma

- Az óvoda elősegíti a gyermekek jelenlétét a gyülekezet életében, ami által a gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.
- A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Formái

- Részvétel az Istentiszteleteken, ünnepeken, szeretetvendégségen, közös áhítatokon.

16.5. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával

Elvei

- A gyermekek intézményes nevelésében kiemelten fontosnak tartjuk a nevelés folyamatjellegét, az egymásra épülő hatások pozitívumainak kihasználását.
- Egymás munkájának megismerése, tiszteletben tartása, és a lehető legteljesebb összehangolása segítheti csak az egymásra épülő fokozatokba való sikeres átlépést a gyermekek számára.
- Kapcsolatainkat a nyitottság, korrekt tájékoztatás, az együttműködés lehetséges formáinak közös kimunkálása jellemzik.

Tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatásai, melynek során betekintést nyerhetnek az ott folyó gondozó, nevelő, személyiségfejlesztő munkába. Az alkalmazott módszerek, eljárások megfigyelése, tapasztalatok megbeszélése.
- A gyermekek részvételével megvalósuló intézménylátogatások, közös játékok, ismerkedés a sajátos (óvodai, iskolai) környezettel.
- A gyermekek tovább haladásának nyomon követése, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre. Az iskolai beilleszkedésük tapasztalatait figyelembe vesszük nevelőmunkánk továbbfejlesztésében.

Formái

- Óvodába készülő bölcsődések látogatása a gondozónővel, nyílt nap, nyílt hét az óvodában, iskolában, esetmegbeszélések, műhelymunkák, nagycsoportosok

iskolalátogatása, részvételük egy játékos órán, közös rendezvények, iskolások kedveskedése énekkel, hangszeres zenével ünnepek alkalmával, pedagógusok szakmai megbeszélései, hospitálások, szülői értekezlet tartása a tanítók részvételével az iskolába készülő gyermekek szüleinek, előadások, kérdőíves felmérés.

16.6. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel

Elvei

- Nyitottság, korrekt tájékoztatás, naprakész informáltság jellemzi a kapcsolatunkat a gyermekeket megillető gondoskodás, védelem, és intervenciós gyakorlat megvalósításában.

Tartalma

- Rendszeres vagy eseti együttműködés az alábbi intézményekkel a gyermekek egészséges személyiségfejlődésnek, speciális fejlesztésének, valamint jogaik érvényesítése érdekében.
 - * Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
 - * Református EGYMI
 - * Győr-Moson-Sopron Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
 - * Gyermekjóléti Szolgálat
 - * Családsegítő Szolgálat
 - * Gyámügyi Hivatal

Formái

- Esetmegbeszélés, szülők tájékoztatása, előadás, együttműködés a gyermekek számára előírt szakirányú (gyógypedagógiai) fejlesztésekben.

16.7. Külső szakmai kapcsolatok

Kapcsolat a Református Pedagógiai Intézettel

Elvei

- A keresztyén értékrend szerinti magas színvonalú nevelés érdekében törekszünk a nevelőhatások egységesítésére, a református tartalmak erősítésére, a pedagógus hivatás megújítására.

Tartalma

- A pedagógusok szakmai és mentálhigiénés támogatása a RPI által nyújtott szolgáltatások igénybevétele útján.

Formái

- Pedagógus továbbképzések, szaktanácsadás igénybevétele, előadásokon, konferenciákon való részvétel, határon túli óvodákkal történő kapcsolatalakítás támogatása, szakmai kiadványok, publikációk megjelentetése, pedagógiai adatbázisok igénybevétele, pedagógus minősítések és az országos pedagógiai, szakmai ellenőrzésekre való felkészülés és lebonyolítás segítése, szakmai dokumentumok készítésében segítségadás, esetenként kutatási, elemzési célú szakmai információk cseréje.
- Az igazgató lehetőség szerint rendszeresen részt vesz az Országos Igazgatói Értekezleten
- Rendszeres résztvevője az RPI online Igazgatói Klub megbeszéléseinek

Kapcsolat a magyar református óvodákkal

Elvei

- A pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése érdekében rendszeres szakmai együttműködésre, tapasztalatcserére, nyitottságra törekszünk más hazai református óvodákkal.

Tartalma

- A pedagógiai gyakorlati tapasztalatok átadása.

Formái

- Hospitálások szervezése, szakmai előadások, jó gyakorlatok bemutatása, szakmai anyagok kidolgozása.

Kapcsolat a határon túli református óvodákkal

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.
- A kapcsolatépítés során a hasznosítható tapasztalatok, módszerek és pedagógiai tartalmú információk átadása, valamint a környező országokban működő magyar református óvodák pedagógusainak keresztyén értékek mentén történő értékteremtése valósul meg.

- Lehetőség szerint a minden évben megrendezésre kerülő Református Óvodák Kárpát-medencei Szakmai Találkozóján való részvétel a nevelőtestület részéről.

Az óvoda kapcsolatépítő munkáját akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- a gyermekek jogai, mindenk felett álló érdekük érvényre jut,
- óvodás éveik alatt minden segítséghez hozzájutnak személyiségük optimális fejlődéséhez,
- a szülők ismerik és elismerik, elégedettek az óvodában folyó nevelőmunkával,
- partnereink érzékelik és elismerik törekvéseinket a nyitottság és folyamatos együttműködés terén,
- a pedagógusok szakmai tudása, látóköre folyamatosan gyarapszik, annak eredményeként nevelőmunkájuk napi gyakorlatában megjelenik a megszerzett tudásuk.

17. MEGEMLEKEZÉSEK, ÜNNEPEK

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

sorsz	Ünnep	Tartalom
1.	Évnyitó	Szülők részvételével ünnepi évkezdés, közös áhítat Istentisztelet a templomban.
2.	Teremtés hete	Reggeli közös áhítat, tevékenységek csoportonként.
3.	Magyar népmese hete	Népmese-túra szülőkkel, családok közösségi programja
4.	Október 31: A reformáció napja	Az óvodapedagógus elbeszélése arról, hogy hitünkért a nehézségeket is vállalnunk kell.
5.	Márton - nap	Délelőtt vásári hagyományok éltetése, szerepjáték alkalmával, délután családokkal közös programok.
6.	Nagyszülők napja- Családok hete	Vidám közös délelőtt a nagyszülőkkel.
7.	Mikulás	A gyermekek a Mikulást várva a misztikum, titok és a közös készülődés örömét élik át.
8.	Advent időszaka, Karácsony	Várakozás Jézus megszületésére. Elcsendesedés, gyertyagyújtás, éneklés, betlehemes játékok,

		Mendikálás hagyományának éltetése.
9.	Farsang	Télbúcsúztatás vidámsággal, énekkel, farsangi maskarával, tánc házzal.
10.	Március 15. Nemzeti ünnep	Beszélgetés, képek nézegetése a régmúlt eseményekről, kokárda, nemzeti színű pártá készítése, éneklés dalos játékok, hazafias versek, indulók, csata, újrahasznosított eszközök készítése(kard, vár..)
11.	Virágvasárnap	Az óvodapedagógus történetmondása Jézus bevonulásáról Jeruzsálembe. A csoportszoba virágokkal díszítése.
12.	Nagypéntek (Nagyhét)	Az óvoda munkatársainak megemlékezése Jézus keresztre feszítéséről, lelki nap.
13.	Húsvét	A feltámadás ünnepe. Készülődés az óvodapedagógussal teremdíszítés, a bibliai történet megismerése. A húsvéti néphagyománynak megfelelően tojás festés, mely az új élet jelképe.
14.	A mennybemenetel ünnepe	Jézus erejéről, visszajöveteléről szól a bibliai tanítás.
15.	Pünkösd	Az óvodapedagógus történetmondása arról, hogy a Szentlélek ereje segít legyőzni a rosszat. A pünkösd néphagyományok felelevenítése.
16.	Anyák napja	A gyermekek meglepetéssel, maguk által készített ajándékkal, énekkel, verssel fejezik ki hálájukat édesanyjuknak, nagymamájuknak.
17.	Gyermeknap	Vidám játékok, közös éneklés, kirándulás a szabadba.
18.	Apák napja	Hálát adunk az édesapákért, családfőkért.
19.	Évzáró	Közös délután, tánc ház, szeretetvendégség a szülőkkel
20.	Ballagás	Ünnepi Istentisztelet keretében a nagycsoportosok búcsúztatása.
21.	Gyermekek születésnapja, névnapja	Az ünnepeket énekkel, verssel köszöntik a társaik. Apró, maguk által készített ajándékot kapnak egymástól és az óvodapedagógusoktól.

Jeles napjaink, zöld ünnepek:

- ❖ Mihály nap (szeptember 29.)
- ❖ Állatok világnapja (október 4.)
- ❖ Kenyér világnapja (október 16.)
- ❖ Víz világnapja (március 22.)
- ❖ Föld napja (április 22.)
- ❖ Méhek napja (április 30.)
- ❖ Madarak és fák napja (május 10.)
- ❖ Péter-Pál nap (június 29.)
- ❖ István nap (augusztus 20.)

Óvodánk hagyományai, egyéb rendezvényei sportnap, kirándulás stb.

Felhasznált irodalom

- Kövér Sándorné, dr. Papp Lászlóné, Váradi Gáborné: A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja. Református Köznevelési és Közoktatási Intézet, 1998.
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet által módosított ONOAP
- Pedagógiai Program, szerk: Feketéné Kavisánszki Györgyi, Debreceni Református Kollégium Óvodája, Debrecen, 2016. (Keresztyén szellemű nevelés fejezet)
- Intézményi dokumentumok

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A pedagógiai program érvényességi ideje

A pedagógiai programban értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A nevelők szakmai munkaközösségei minden nevelési év végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet
 - ~ az igazgató
 - ~ a nevelőtestület bármely tagja
 - ~ a nevelők szakmai munkaközösségei
 - ~ a szülői szervezet
 - ~ az intézmény fenntartója.

A pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai

Kötelező:

- jogszabályváltozás
- a fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- sikeres innováció eredményeinek beépítése
- minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása

A pedagógiai program módosításának módja, lehetséges indokai:

- A dokumentum nem kötelező felülvizsgálatát és módosítását a felmerülő igények és lehetőségek alapján írásbeli előterjesztés után az intézményvezetés kezdeményezheti, a nevelőtestület 50 + 1%-os támogatás jóváhagyása mellett.

- A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A pedagógiai program a jóváhagyását követően – szeptember első napjától kerül bevezetésre.
- A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala, az elérhetőségéről való tájékoztatás – az év eleji szülői értekezleten történik.
- A szülők számára az óvoda a nyitvatartási időszakban biztosítja a korlátozás nélküli hozzáférést a pedagógiai programhoz.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható:

- Az intézmény fenntartójánál
- Az intézmény irattárában
- Az igazgatói irodában
- az intézmény honlapján

ZÁRADÉK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Talentum Református Óvoda- Bölcsőde Pedagógiai Programját a Szülői Szervezet választmánya anapján tartott ülésén megismerte.

Keltezés 2025. 08. 29.

.....
az óvodai Szülői Szervezet elnöke

A Talentum Református Óvoda - Bölcsőde pedagógiai programját a nevelőtestület 2025.08.29. napján tartott Nevelőtestületi értekezletén és a 431/2025 határozattal elfogadta.

Mezőörs, 2025. 08. 29.

.....
Főigazgató

.....
A nevelőtestület képviselője

A Talentum Református Óvoda- Bölcsőde Pedagógiai Programját a 2025.10.05. napján megtartott Presbitériumi gyűlésen, a 32/2025 számú határozattal fenntartóként jóváhagyom.

A legitimált pedagógiai program a fenntartóra nézve az elfogadott éves költségvetésen túl többletköltséget nem jelent.

Mezőörs, 2025.10.05.

.....
lelkipásztor

.....
főgondnok

FÜGGELÉK

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK MEGVALÓSULÁSA

FELADATOK

A programok és a tervek megvalósulásáért felelős személy az igazgató és az óvodapedagógusok.

Tevékenység	idő	várható eredmény
Hetente vitaminnapok biztosítása a szülők segítségével, ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak.	folymatos	a vitamindús táplálkozás szokássá válik, a gyerekek korszerű táplálkozási igénye kialakul; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken
Évente kétszer egészséghet szervezése ahol az egészséges táplálkozásra és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	ősz	az egészséges táplálkozás, és mozgásigény a gyermekek szokásait alakítja; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken, tudatosodik az egészség= érték szemlélete
Évente egyszer gyógynövény-napot szervezünk, ahol a gyógynövények pozitív hatásaira hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	tavas	az egészséges életmód és egészségmegőrző szemlélet alakítása
A gyermekeket bevonjuk az egészséges ételek készítésébe, pl. gyümölcssaláta	folymatos	a közösen elkészített étel, pl. gyümölcs-, zöldség saláta az étkezés, munkavégzés együttes örömet közvetíti; alakul egészszudatos szemléletmódjuk
Tevékenység	idő	várható eredmény
Évente egyszer intézményi sportnap megszervezése, ahol a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek figyelmét.	tavas	alapvető mozgáskészségek fejlődnek, az önálló testedzés igénye kezd kialakulni; a szülők számára értéként jelenik meg a mozgásos közös tevékenység; a közösségi kapcsolatok alakulnak
Óvodai foci- bajnokság a szülők bevonásával. Játékos verseny, ahol minden gyermek nyer, és egészséges versenyszellemet tanul. (egyéb sport is lehet, pl. akadályok leküzdése)	ősz	a mozgás, mint örömforrás - a szervezet edzése megvalósul;

Tevékenység	idő	várható eredmény
A gyermekök önismereténck, erősítése játékos szituációkban. Az érzelmi intelligencia fejlesztése a „nem”-et mondás képességének alakításával. Tablókészítés a gyerekekkel az egészséges és az egészségre káros termékekről, veszélyes helyzetekről	tél	a káros szenvedélyektől mentes egészségvédő modell megismerése; az egészségkárosító szerek egészségi kockázatának ismerete
A stresszhelyzetek kiktűszöbölése a stressz - hatások és helyzetek elkerülésével. Csoportban történő játékos konfliktuskezelési technikák, légygyakorlatok, jógaelemek stb.	havonta	idegrendszeri-, lelki egészségvédelem a helyes életvitel és harmonikus, derűs, elfogadó, kiegyensúlyozott légkör biztosításával (Kádár Annamária, Bajzáth Mária – stresszoldó mesék)) Zenés relaxáció
Tevékenység	idő	várható eredmény
Felderítés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel, a nevelési tanácsadó, gyermekorvos segítségével.	folyamatos	családi nevelés erősítésében mintaadás: a gyermekekkel való bánásmód őszinte, barátságos, szeretetteljes, határozott, következetes, elfogadó, toleráns
Tevékenység	idő	várható eredmény
Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatás tartása év elején.	évszakonként	életkornak megfelelő balesetvédelmi ismeretek közlése
Az óvodai udvari játékok folyamatos ellenőrzése.	folyamatos	udvari játékokkal kapcsolatban az óvoda biztonságos működése megvalósul
Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.	szeptember	az óvoda biztonságos működése megvalósul e területen
Tevékenység	idő	várható eredmény
Személyes higiéné elsajátíttatása	folyamatos	helyes szokások kialakulnak: az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban
Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések	szeptember	fogászati és általános szűrővizsgálat, védőnői tisztaság vizsgálat megvalósul
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	folyamatos	az óvoda működtetése egészségügyi előírásoknak megfelel

Tevékenység	idő	várható eredmény
Csoportok kialakítása: gyermek-és természetbarát jegyek - bútorok, tároló kosarak, játékok, világítás.	szept., folyamatos	biztosított gyermekeink számára a rendezett, tiszta környezet, ahol szép és biztonságos környezetben játszhatnak, tevékenykedhetnek
Minden csoportban természetsarok kialakítása.	szept. folyamatos	kilakul gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre

	matos	alapozott magatartásforma, életvitel, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűd
Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása.	szept., folyamatos	felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekeink az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében
Takarítási világnap. Óvoda szebbé tétele. Csoportonkénti programok szervezése. (babaszoba-takarítás, babaruha mosása, udvarrendezés stb.)	szept. 3. héli	megalapozódik gyermekeinkben a természet, és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszer
Állatok Világnapja. Október 4. Csoportonkénti programszervezés (pl. állatkert)	okt. 4.	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei.	folyamatos	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Szüret. Csoportonkénti programszervezés.	okt.	a tapasztalaton alapuló környezeti nevelés megvalósul; gyermekeink megismerik a népszokások eredetét és jelképeit
Óvodai nyílt rendezvény a szülők bevonásával. Foglalkozások. Orvos gyógyító munkája. Testünk, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése, játékok. Egészségtudatosság.	nov.	óvodásaink testi- lelki fejlődése megalapozódik a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Márton nap. November 11.	nov. 11.	tudatosan alakul gyermekeinkben a tevékenykedtetés során, környezetünk és a hagyományok megismerése
Könyvtárlátogatás.	dec.	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul
Lakóhelyünk. Épített környezetünk: szobrok, épületek, múzeumok.	dec.	megalapozódik gyermekeinkben a társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokások; környezetkultúrájuk megalapozódik
Adventi készülődés a szülőkkel	dec.	óvodásaink fejlődése megalapozódik a

közös.		hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Minden csoport téli élményszerző kirándulást szervez a közeli szánkózódombhoz, Balatonhoz. A természet megfigyelése, az évszak jellemző jegyei. Az időjárás jellegzetességeinek követése. Téli élmények a hóban.	január	megvalósul a sokszínű tevékenységek átélése közvetlen környezetben, illetve a tevékenység és a mozgás pozitív hatása az értelmi fejlődésre; mozgásigényük kielégül
Hazánk növény és állatvilága. Az állatok élete télen. Madáretetés.	január	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés és a megfigyelések keretében történő tanulási folyamat; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Vizes Élőhelyek Világnapja. Séta a helyi vizes területhez. Megfigyelések. Játékos vizes feladatok megoldása csoportonként.	febr. 2.	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Farsang. Csoportonkénti vagy közös óvodai rendezvény a szülők bevonásával.	febr.	gyermekünk megismerik a népszokások eredetét és jelképeit; fejlődésük megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Március 15. Nemzeti jelképeink megismerése, felkeresése.	márc. 15.	beépül gyermekünk nevelésébe azok az értékek, melyeket a környezetünk megőrzött
A (városi) közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök. Gyalogos közlekedési szabályok. Séta, megfigyelések.	márc.	a környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonya kialakul, ismerete gyarapodik; a környezettudatos magatartás megalapozódik
Víz világnapja. Március 22. Kísérletek a vízzel.	márc. 22.	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Természetvédelem lakóhelyünkön. Hulladékgyűjtés. Természetbarát anyagok használatának megismertetése. Természeti környezetünk védelme, óvása. Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának hangsúlyozása. A rossz minőségű levegő, a szmog megismertetése, okai. Séta, megfigyelések.	április	gyermekünk a környezettudatos életmód elemeit megismerik; az egészséget befolyásoló környezeti tényezőket felismerik; a környezettudatos magatartás megalapozódik; a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakulnak

Minden csoportban húsvéti készülődés a szülőkkel.	április	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Föld Napja Április 22.	április 22.	környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekeink az óvoda esztétikus környezetének kialakításában; a tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet megismerése megvalósul
Madarak és Fák Napja Május 10.	május-10.	gyermekünkben a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez; megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését
Kirándulás. Csoportonkénti programszervezés.	május	megvalósul a közösségi érzelmeken, tapasztalaton alapuló, kreatív élményekben gazdag környezeti nevelés
Környezetvédelmi világnap. Június 5.	június 5.	gyermekünk környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében; kialakul a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásforma, életvitel, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűd

Az óvoda az egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi (védőnői) szolgálat közreműködésével készítette el.

(Forrás: Wölfling Zsuzsanna és Dudásné Szécsény Erika)